SALA DE LECTURA

PROLETARI DIN TOATE TĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul LV Nr. 13 663 | Duminică 27 iulie 1986 | Ediția a doua | 6 PAGINI — 50 BANI

Dezvoltarea susținută a bazei energetice – obiectiv de importanță vitală pentru progresul economico-social

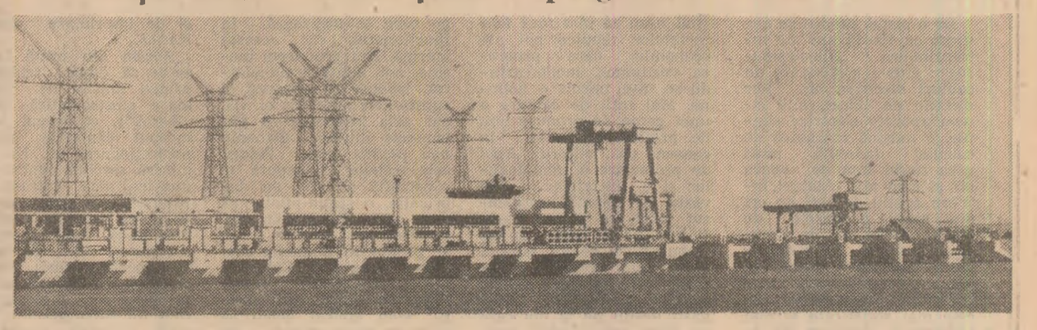

Căutarea de noi și noi resurse de energie, valorificarea cu eficiență maximă a celor existente, folosirea energiei în domenii tot mai largi ale vieții economice și sociale reprezintă astăzi preocupări primordiale pentru fiecare națiune care vrea să prospere, care dorește să participe la marea competiție a lumii contemporane. Conștientă de importanța excepțională a acestui sector pentru ritmul și amploarea dezvoltării economice, România a făcut și face eforturi considerabile pentru fructificarea tuturor resurselor de care dispune în vederea creșterii potențialului energetic național.

NICOLAE CEAUȘESCU

Este cunoscută consecvența cu care partidul nostru a urmărit, îndeosebi în anii de după Congresul al IX-lea al P.C.R., dezvoltarea bazei energetice, condiție de bază pentru înfăptuirea programelor consacrate progresului economico-social multilateral al țării. În șirul acestor preocupări susținute se înscrie și recenta vizită de lucru pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu au făcut-o pe șantierul centralei nucleare-electrice de la Cernavodă, obiectiv de cea mai mare însemnătate pentru dezvoltarea în viitor a energeticii românești, dezvoltare de anvergură ce continuă pe temelia trainică a zecilor de construcții de termocentrale și hidrocentrale înălțate în ultimii ani.

al IX-lea al partidului, în epoca celui mai substanțial avînt în dezvoltarea și modernizarea întregii economii, în valorificarea, cu adevărat superioară, a tuturor energiilor. Una dintre căile principale de asigurare a energiei necesare dezvoltării economico-sociale a patriei este legată de intensificarea punerii în valoare a potențialului hidroenergetic al țării. Cit de mare este acest potențial? Ce înseamnă valorificarea lui? De unde am pornit și unde trebuie să ajungem? Ce am realizat și ce ne propunem să înfăptuim?

— Vorbind despre potențialul hidroenergetic tehnic amenajabil al țării — ne spune ing. Lucian Lefter, director al Institutului de studii și proiectări hidroenergetice — se constată că România se situează la nivelul mediei potențialului unor țări europene. Dacă îl raportăm la suprafața țării, potențialul hidrotehnic specific este la nivelul unor țări ca Franța, Grecia, Italia, Portugalia, Turcia și Spania, mai mic decît al Suediei și Austriei, fiind în același timp mai mare sau mult mai mare decît al unor țări ca Danemarca, Finlanda, Ungaria, Polonia, R.F. Germania și Cehoslovacia. Acest potențial este estimat la circa 40 de miliarde kWh pe an, din care 28 de miliarde kWh revin riurilor interioare și 12 miliarde părții române din potențialul Dunării. Țara noastră constituie un exemplu de efort continuu și perseverent de punere în valoare a resurselor hidroenergetice și de creștere a ponderii lor în structura producției de energie, în paralel cu diminuarea consumurilor de hidrocarburi în scopuri energetice. Dacă în 1938 puterea totală instalată în hidrocentrale era de 48 MW, în 1965 avea să fie de 461 MW, ca la finele anului 1985 să ajungă la aproape 4 500 MW. Studiile efectuate pînă în prezent arată că acest potențial (mai puțin 2 miliarde kWh care va fi valorificat prin microhidrocentrale) poate fi amenajat în condițiile tehnicii actuale prin realizarea a 600—750 centrale hidroelectrice cu puteri mai mari de 1 MW, obținîndu-se o valoare totală de 13 600 MW.

De la 48 MW la 13 600 MW este un drum lung, dar care, prin eforturi susținute, printr-o concentrare de forțe tehnice și umane, va fi parcurs, atingîndu-se țelul propus ca **pînă în anul 2000 să se asigure valorificarea potențialului hidroenergetic economic amenajabil de care dispune țara noastră.**

În efortul României de a dezvolta susținut baza energetică în următorii ani, hidroenergia se dovedește a fi un aliat de nădejde. Setea de energie crește continuu. Este și firesc. Sporirea neîncetată a producției de energie electrică constituie o necesitate vitală a procesului industrializării, a dezvoltării agriculturii socialiste, a satisfacerii nevoilor crescinde ale vieții moderne.

Cît privește participarea energiei hidraulice în structura producției totale de energie electrică, în țara noastră este suficient să arătăm că **de la 5 la sută, cît era ponderea ei în 1960, aceasta a crescut la aproape 18 la sută în acest an, deci un ritm de creștere de peste două ori mai mare decît media**

Ion LAZĂR

(Continuare în pag. a IV-a)

O SARCINĂ PRIORITARĂ ÎN ACESTE ZILE ÎN AGRICULTURĂ:

Strîngerea și depozitarea în cele mai bune condiții a tuturor nutrețurilor

Între problemele complexe pe care secretarul general al partidului, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, le-a abordat pe parcursul recentei vizite de lucru în județul Constanța, precum și cu prilejul altor vizite de lucru efectuate în unități agricole din țară, se situează măsurile ce trebuie întreprinse pentru **sporirea producției în zootehnie.** Între aceste măsuri, un loc central îl ocupă **asigurarea bazei furajere pe întreg parcursul anului,** prin strîngerea și depozitarea la timp și fără pierderi a tuturor resurselor de nutrețuri și, cu deosebire, prin exploatarea rațională a pășunilor.

În aceste zile, una din sarcinile de cea mai mare însemnătate ce revine tuturor lucrătorilor din agricultură, dar, mai ales, crescătorilor de animale, o constituie strîngerea, conservarea și depozitarea tuturor resurselor de furaje, care să asigure atît cantitativ, cît și calitativ hrănirea îndestulătoare a efectivelor de taurine și ovine pe timpul iernii pînă la noua recoltă. Realizarea întocmai a obiectivelor prevăzute în acest domeniu pentru fiecare etapă prezintă o importanță hotărîtoare pentru înfăptuirea neabătută a programelor stabilite de conducerea partidului privind dezvoltarea puternică a zootehniei, atît în ce privește creșterea efectivelor, cît și a producției animaliere.

Dat fiind specificul activității din acest domeniu, strîngerea și depozitarea furajelor nu trebuie nicidecum să fie privită, și mai ales organizată, ca o campanie sezonieră, ci ca o acțiune permanentă, care trebuie să se bucure de o atenție și răspundere sporite din partea crescătorilor de animale și a conducerilor unităților agricole. Cu deosebire în condițiile acestui an, mult mai favorabile decît în ultimii doi-trei ani, datorită ploilor abundente ce au căzut în perioada scursă pînă acum, plantele de nutreț cultivate, dar și cele ce cresc în regim natural s-au dezvoltat viguros, asigurînd o masă vegetativă abundentă, ceea ce permite ca fiecare unitate agricolă să-și asigure stocurile de furaje necesare pentru perioada de stabulație. Deci problema care se pune în acest an este nu de a se căuta surse suplimentare de nutrețuri, ci de a se organiza temeinic întreaga activitate, asigurîndu-se toate forțele necesare, astfel încît să poată fi adunate și conservate toate cantitățile de nutrețuri existente.

Din datele comunicate de Ministerul Agriculturii rezultă că pe ansamblul țării, la data de 21 iulie, prevederile din programul de depozitare a finului stabilit pentru perioada 1 mai — 31 iulie au fost realizate în proporție de 56 la sută în întreprinderile agricole de stat și de 62 la sută în cooperativele agricole, iar cele privind depozitarea nutrețurilor suculente — în proporție de 75 la sută în întreprinderile agricole de stat și 73 la sută în cooperativele agricole. Dintr-un început trebuie arătat că aceste realizări denotă, în ansamblu, o situație necorespunzătoare față de posibilitățile existente. Fiindcă este greu de presupus că în timpul scurt ce a mai rămas pînă la încheierea actualei perioade de recoltare și depozitare a furajelor rămînerile în urmă vor putea fi recuperate. Este o stare de lucruri care nu-și poate găsi justificare. Cum subliniam și la început, anul acesta — cu excepția județelor din Moldova la care ne vom referi separat — este un an al furajelor. Totuși, comparînd realizările de pînă acum în ce privește depozitarea finului cu realizările din anul trecut înregistrate la aceeași dată, rezultă că numai cooperativele agricole din 18 județe și din sectorul agricol Ilfov au reușit să depoziteze cantități mai mari de fin. În restul județelor, cantitățile depozitate pentru iarnă sînt mult mai mici, în unele chiar pînă la jumătate față de cele depozitate în anul trecut la aceeași dată. Deși la data respectivă, prevederile din program privind depozitarea finului nu s-au realizat practic în nici un județ, sînt demne de consemnat realizările din cooperativele agricole din județele Hunedoara, Sibiu, Bihor, Arad, Timiș, Vîlcea, Alba, Călărași, Olt, Mehedinți, Dolj și sectorul agricol Ilfov, cuprinse între 99 și 76 la sută din prevederi, care dau garanția realizării sarcinilor prevăzute în program în timpul ce a mai rămas. Cu totul nejustificate sînt însă realizările mici ale cooperativelor agricole din județele Caraș-Severin, Harghita, Mureș, Prahova, Sălaj, Argeș, Brașov, Cluj, Gorj, cuprinse între 40 și 62 la sută din prevederi.

Pentru recuperarea rămînerilor în urmă în ce privește realizarea sarcinilor stabilite în actuala perioadă, cît și pentru desfășurarea activității în bune condiții în perioadele următoare este nevoie de cunoașterea exactă a cauzelor care au condus la această stare de lucruri necorespunzătoare pentru a se putea lua măsurile ce se impun. Desigur, nu excludem dintre cauzele acestei situații precipitațiile abundente, cu o frecvență mare, care au cuprins în ultima perioadă întreaga țară și care au îngreunat mult lucrările de recoltare și de producere a finului. Dar tocmai în aceste condiții era nevoie ca întregul proces de producție — de la cosit la strîngerea, transportul și depozitarea finului — să fie pretutindeni organizat temeinic, în cele mai mici amănunte, asigurîndu-se o largă participare de forțe. Experiența cooperativelor agricole din județele fruntașe dovedește că procedîndu-se în acest mod a fost posibil să fie recoltate și produse cantități mari de fin, chiar în condițiile cu mai dificile determinate de ploi. Astfel, dacă pe ansamblul țării coasa a doua la trifoliene a fost efectuată pe 90 la sută din suprafețele cultivate (92 la sută în sectorul de stat al agriculturii și 85 la sută în sectorul cooperatist), tocmai în județele cu realizări mici la depozitarea finului această lucrare este mult întîrziată, fiind efectuată doar între 13 și 65 la sută din prevederi.

În aceeași ordine de idei, una din cauzele majore a nerealizării sarcinilor privind cantitățile de fin ce trebuie depozitate în această perioadă o constituie modul anevoios în care se desfășoară cositul fînețelor naturale. Pînă la data de 21 iulie, din cele 690 600 hectare de fînețe naturale au fost cosite doar 497 500 hectare, ceea ce reprezintă 72 la sută. Or, este știut, fînețele naturale reprezintă o sursă de mare însemnătate pentru asigurarea cantităților de fîn necesare, atît pentru unitățile agricole din județele care dispun de suprafețe mari, cît și pentru cele din alte județe. Ilustrativ pentru abundența de masă verde pe care o au în

Aurel PAPADIUC

(Continuare în pag. a III-a)

Pentru dezvoltarea zootehniei — cît mai multe furaje!

Cetăți ale luminii

Dacă Bicazul a fost prima școală a hidrotehnicii românești, Argeșul se înscrie în cartea luminii ca un adevărat tezaur de experiență pentru viitoarele șantiere... Bătălia de pe Argeș nu se încheiase încă atunci cînd începea o alta, pe marele front al Lotrului. Și, iată, o nouă epopee se înscria pe Dunăre, unde cu îndrăzneală, pasiune și mult efort se edifica ceea ce avea să devină nume de referință european — Sistemul hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier I. Apoi, alte ritmuri alerte pe noi șantiere ale luminii pe Sebeș sau pe Olt, pe Riu Mare sau pe Crișul Repede, pe Someș, pe Siret și din nou pe Dunăre. Apele sînt domolite prin zăgăzuiri moderne ce le smulg puterea energetică de miliarde kilowați-oră.

Cărbunele alb — o valoroasă sursă alternativă de energie a noastră, ca de altfel a lumii întregi. „Apa trece... energia rămîne" spunea cineva, parafrazînd un cunoscut proverb, pentru a marca bătălia desfășurată în întreaga lume pentru captarea kilowaților din forța apelor, dar mai ales pentru a remarca contribuția românească de certă valoare în acest domeniu.

Spectaculoasa dezvoltare a hidrotehnicii în România socialistă poartă o densă încărcătură de semnificații. O forță nouă, o amploare relevantă au dobîndit construcțiile hidroenergetice **după Congresul**

Industria județului Vaslui a îndeplinit planul pe 7 luni

Acționînd cu dăruire și înaltă răspundere pentru înfăptuirea programelor de organizare și modernizare a producției, transpunînd în viață orientările și indicațiile conducerii partidului pentru sporirea eficienței întregii activități productive, colectivele de oameni ai muncii din industria județului Vaslui — edificată aproape în totalitate în cei 21 de ani de la Congresul al IX-lea al partidului — și-au îndeplinit, înainte de termen, planul la producția-marfă industrială pe 7 luni din acest prim an al actualului cincinal. Acest succes a fost obținut prin sporirea productivității muncii cu peste 5 250 lei de fiecare lucrător și în condițiile unei mai bune valorificări a materiei prime, materialelor, energiei electrice și combustibilului, diminuării continue a cheltuielilor de producție. Se estimează că, pînă la 1 august, industria vasluiană va realiza, peste prevederi, produse de mare utilitate economiei naționale, în valoare de peste 260 milioane lei. **(Petru Necula**, corespondentul „Scînteii").

Mîini de nemurire

Vin mîinile din seceri și din coase
Și grîul crește în hambar bogat,
Mîini bătucite, aspre, dar frumoase
Fierbinți și răcoroase totodat!

Cînd mîinile răsar peste tarlale
Învie cîmpul și tresare-n vînt
Și trec prin el combine triumfale
Iar cerul e înalt peste pămînt!

Sè-nalță flori și ciocîrlia cîntă
Respiră brazda liberă-n hotar,
Și fiecare bulgăr se frămîntă
Cînd pentru muncă mîinile răsar.

Aceștia sîntem noi — bărbații gliei —
Izvor de dor și dorul de izvor,
Închipuind pe harta României
Mîini de țărani urcînd un tricolor!

Rusalin MUREȘANU

Programarea muncii cotidiene

Ne aflăm în biroul directorului unei întreprinderi constructoare de mașini. Directorul, cu o mină concentrată, ușor încruntată, vorbește la telefon. În jurul biroului său, pe scaune, încă trei persoane, cam de aceeași vîrstă — în jur de 50 de ani — ascultă cu atenție replicile acestuia: „Am înțeles... da...". „Nu o să se mai întîmple"... „O să luăm măsuri imediat"... „Da... da...: vă informez chiar astăzi".

Directorul pune receptorul în furcă și se adresează colaboratorilor:

„Desigur, v-ați dat seama că am primit o veste proastă de la centrală. Reproșuri îndreptățite referitor la o livrare recentă. Facem rapid o echipă și trecem la acțiune. Chiar astăzi să plece la fața locului. Toți ne ocupăm de această problemă începînd din acest moment".

„Știți, intervine unul dintre cei prezenți, inginerul-șef, de această problemă mă pot ocupa eu. Poate totuși luăm o hotărîre în ceea ce privește asimilările de noi produse pe care le discutăm de aproape 3 ore, mai ales că problema aceasta am mai analizat-o și săptămîna trecută". „Lasă, că nu-i nici un rău dacă mai aminăm cîteva zile. Asimilările pot să mai aștepte. Acum altceva arde. Nu vezi...".

Cu aceste cuvinte, directorul se ridică în picioare în semn că discuția a luat sfîrșit.

Cei trei se îndreaptă spre ușă, de unde directorul comercial se adresează directorului: „Eram pregătit să discutăm și problemele urgente de aprovizionare, așa cum se stabilise la ultima ședință a biroului executiv al consiliului oamenilor muncii de acum două săptămîni". „Bine, bine, o s-o facem și pe aceasta mîine dimineață la prima oră. Te aștept împreună cu Popescu".

Ușa abia închisă este redeschisă de secretara, care îl întreabă pe director: „Ce facem cu cei de la plan, care așteaptă de o oră?". „Să-și vadă de treabă. Mîine dimineață îi chem eu. Acum să vină la mine șeful atelierului de întreținere". „Mai sînt și alți tovarăși afară — continuă secretara — anunțați de ieri. De la un institut de cercetări și proiectări din Brașov, de la centrul de calcul". „Să revină peste două ore. Acum avem o urgență".

Un asemenea episod autentic reprezintă — în terminologia specifică științei conducerii — un caz de cum nu trebuie desfășurată activitatea de conducere. Întrebarea care în mod firesc se ridică este următoarea: **cum trebuie procedat pentru a crește eficiența muncii directorului, a celui mai important om din fruntea piramidei deciziei?**

Stringența acestei întrebări decurge din multiple efecte — pozitive sau, după caz, negative — ale muncii de conducere. Dacă un muncitor nu-și organizează cum trebuie munca, atunci va fi afectată în mod direct realizarea sarcinilor sale, existînd și posibilitatea ca un alt muncitor să compenseze, prin rezultatele obținute de el, neîndeplinirile cauzate de celălalt. În schimb, atunci cînd un cadru de conducere nu își realizează în bune condiții sarcinile, aceasta va avea consecințe negative asupra muncii tuturor colaboratorilor săi și, indirect, asupra muncii întregului colectiv pe care-l conduce.

Știința și practica conducerii eficiente — atît din întreprinderile din țările dezvoltate industrial, cît și cele din România — **au cristalizat un cuprinzător evantai de căi de creștere a eficienței muncii cadrelor de conducere.** Fără a avea pretenția unei abordări exhaustive, ne propunem, în continuare, să prezentăm succint cîteva dintre acestea. Ne vom opri evident asupra celor pe care le considerăm ca prioritare în condițiile perfecționării mecanismului economico-financiar, ale trecerii la o nouă calitate în toate domeniile de activitate ale economiei naționale.

Ca orice altă muncă, dacă nu într-o măsură mai mare, date fiind multiplele influențe pe care le are asupra rezultatelor colaboratorilor, întregului colectiv, **activitatea cadrelor de conducere trebuie să fie temeinic programată.** Accentuăm asupra acestui aspect intrucît, deși nimeni nu-i contestă necesitatea și doar foarte puțini posibilitatea, în practica conducerii — ca și în cazul prezentat mai sus — se constată că există serioase improvizații, se aplică metode rutiniere, care mai devreme sau mai tîrziu își pun pecetea asupra rezultatelor muncii personale a conducătorului și adesea chiar a colectivului.

În programarea activității cadrelor de conducere, acestea sînt datoare să ia în considerare un ansamblu de reguli. Deși știința conducerii are în vedere un număr mare de asemenea reguli, supunem atenției un minimum din acestea. Ele au în vedere, în esență, următoarele: să nu consume timp pentru probleme minore care pot fi atribuite

Dr. Ovidiu NICULESCU
Academia de studii economice, București

(Continuare în pag. a V-a)

STIL DE MUNCĂ MODERN, EFICIENT ÎN CONDUCEREA ACTIVITĂȚII ECONOMICE

Foto: **E. Dichiseanu**

ROMÂNIA ÎN ANUL INTERNAȚIONAL AL PĂCII

În numele apărării vieții

Plin este văzduhul lumii de glasurile voinței popoarelor, speranțe imense, desfolieri de vis adună oamenii să prindă la pupilele ochilor adevărul frumuseții vieții, pe buzele întredeschise surisului profunda forță a luminii naturii privită în zări și lăuntric privită. Sufletele oamenilor nu-și pot uita blinda lor esență, căldura iubirii, floarea muncii crescută în pace, schimbul liber de lucruri utile și frumoase în pace săvîrșit, dulcea dăruire de bucurii celor de aproape sau celor de mai departe, în pace să colinde căi de pămînt și căile apelor. Vocile copiilor, cîntecul păsărilor scutură lumini de mîngîiere și prezîceri de izbîndă pe mîinile omenirii înfrățite, dîndu-le puterea și voința să păstreze pacea, pretutindeni să dea păcii dreptul la sărbătorirea ei în fiecare an mereu, începînd din acest „An Internațional al Păcii". Pacea poate fi pașnic cucerită, cu multă răbdare și înțelegere cucerită, cu mare înnoire spirituală poate fi cucerită și păstrată. O uriașă grădină a universului ar putea să fie pămîntul. Mai mult ca oricînd, voinței omenești de pace i se aude respirația printre noi, oamenii pămîntului, azi cînd se mai vorbește încă despre dezastre în lume, cînd recurgerea la violență, la conflicte armate este întîmpinată cu dezaprobare planetară. Este respirația mulțimii, care, umăr la umăr, are atîtea de vindecat și clădit pe această planetă; umăr la umăr, țară cu țară, are atîta muncă de împlinit pe pămînt; are de reimprospătat, de reimaginat claritatea aerului, îndestularea hranei, de pus la lucru noi surse de energii. Toate inimile din România noastră socialistă vibrează rostindu-și voința și dorința de pace o dată cu cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu, cu înflăcăratele sale idei de pace amplu rezonante în conștiința lumii, cu inițiativele sale profund constructive, animate de un înalt umanism, de o exemplară preocupare pentru soarta planetei. Adresîndu-se tuturor statelor, șefilor de state, guvernelor, președintele României a subliniat cu claritate și forță de convingere necesitatea de a manifesta „înalt spirit de răspundere față de popoarele noastre, față de popoarele întregii lumi, față de soarta planetei, a vieții pe planeta noastră".

Triumful păcii în întreaga lume este prima condiție a existenței omului. În partea noastră de pămînt, unde muncim și visăm și iar muncim, unde cîndva Orfeu îmblînzea toate vrăjmășiile sunînd dulcea cîntare a vieții și iubirii, o caldă unitate s-a înfăptuit. Mare este speranța omenirii că poezia sufletească a omului, marile calități umaniste ce străbat lumea vor birui. Cred în puterea gîndurilor bune, în nepieirea înțelepciunii, într-o imensă clipă milenară a păcii între oameni, care din minunea marilor idei, sufletele și voințele omenești au născut hotărîtorul an internațional al păcii, să biruie întunecimile, să înceapă răsărirea unei noi dimineți planetare. Cred că în acest timp al luminii, al științei nemaiîntîlnite pînă astăzi, numit timp al nașterii marii puteri a păcii, acesta luminează oameni, tulbură oameni, iscă regîndirea vieții, a drepturilor și datoriilor umane, iscă regîndirea puterii soarelui, apelor, aerului și a puterii planetei noastre. Folosind electronica, calculatoarele și alte noi minuni ale științei omenești, unită spre binele vieții, omenirea va face alt salt, de nouă civilizație, salt în cultură, în conștiințe, intrînd în mileniul trei cu un nou, extraordinar orizont luminat. Astăzi, cucerind pacea, putem cuceri cea mai frumoasă existență posibilă a lumii pe pămînt. Oamenii au, trebuie să aibă această putere. S-a născut timpul cînd în fiecare țară se cere a se semăna în preajma marelui arbore al vieții cuvîntul, muzica, speranța nepieritoare, pacea.

Sînt gînduri, convingeri care — și pentru mine, ca pentru toți oamenii țării — dobîndesc o deosebită pregnanță în aceste zile cînd evocăm drumul parcurs de la Congresul al IX-lea al partidului, de acum 21 de ani, drum de glorioase împliniri, timp în care din România, unanim și neîntrerupt, s-a înălțat cuvîntul păcii, au pornit — prin amplă activitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu — numeroase propuneri și inițiative constructive consacrate păcii. Timp în care am construit în numele păcii, al progresului. Timp deschizător spre zarea unor noi măreți fapte, în numele păcii, într-un climat de pace. Munca pentru om. Prietenia. Pacea sînt trei mari adevăruri ale noastre, ale tuturor.

Violeta ZAMFIRESCU

Curajul de a urca noi înălțimi ale cunoașterii

Specialiștii și muncitorii de la „Electromureș" față în față cu exigențele afirmării ideilor novatoare

De o parte, produsele din urmă cu 10—15 ani ale întreprinderii „Electromureș" : citeva sortimente de cabluri electrice, un fier electric de călcat, alte citeva aparate electrice simple, o mașină mecanică de calculat (născută mult prea tirziu față de epoca ei) și cam atit. Alături, într-un spațiu de zeci de ori mai mare, produsele de acum (citeva mii de tipuri și sortimente), de o diversitate uimitoare, unele de o mare complexitate, ambiționind concurența cu cele mai sofisticate și mai redutabile produse de acest fel fabricate în lume — cabluri și cablaje electrice (citeva sute de sortimente, de la cabluri lițate pentru conexiuni în microelectronică, pînă la cablaje auto și pentru uzul celor mai diverse și complexe instalații electrice), moderne aparate electrocalorice, apoi produse în care se întrunesc electronica, electrotehnica, mecanica fină și chimia — o variată gamă de casetofoane și radiocasetofoane stereofonice, amplificatoare, case electronice de marcat, dublate de un minicalculator, apoi aparate de copiat și imprimat electrostatic (ultimul tip, M 112, mult perfecționat). Alte și alte mașini pentru o multitudine de utilizări industriale și produse electrotehnice diverse. Dacă ar exista o astfel de expoziție, saltul produs în activitatea acestui colectiv ar apărea în adevăratele lui dimensiuni, vorbind despre efortul abordării și rezolvării unor probleme tehnice și tehnologice de o extraordinară complexitate, despre tenacitate și competență profesională, despre ambiție, și, nu în ultimă instanță, despre... curaj.

Despre curaj, da, întrucit, în fața noului, implicînd o spectaculoasă depășire a cutumelor, rutinei și, uneori, a ceea ce credem că sintem în stare, nu în zadar vorbim despre curaj. Dar de ce, în fața noului, vorbim despre curaj? Întrebarea aceasta le-am adresat-o citorva tehnicieni din întreprinderea „Electromureș" (Tg. Mureș).

— Iată — spunea ing. **Zaharia Jude**, șeful atelierului de proiectări utilaje — am să vă dau un fapt: în urmă cu ani, fabrica noastră de cablaje a fost complet reorganizată. Producea încă, dar citiva și-au dat seama că produsele sînt învechite și că în curînd n-au să mai facă față cerințelor tehnice noi ale economiei care progresa vertiginos, modernizîndu-se. S-a pornit o acțiune. Mai întîi de căutare a unei game de produse noi, de proiectare a lor în consens cu... viitorul. Apoi de proiectare a tehnologiilor și a utilajelor... S-a văzut că trebuia reorganizat totul, ca și cum s-ar fi luat de la zero. „Ce ne trebuie? De ce tot tapajul ăsta, atîta vreme cît fabrica are desfacere pentru ceea ce produce?". S-au găsit destui pe la noi care au spus așa. Totuși, acțiunea de modernizare și-a văzut de drumul ei. O să mă întrebați unde a fost aici curajul. Am auzit adesea o zicală care poate fi interpretată în multe feluri: „Moartea binelui e... mai binele". Eu vreau să o interpretez acum în folosul acțiunii de care vorbeam, adică a ideii de curaj în fața noului. Sigur, riscul era ca „binele", adică producția veche a fabricii să dispară iar, „mai binele", adică noua producție să nu-și arate avantajele, să se nască greu ori să nu-și găsească plasamentul scontat. Risc, deci pentru a ți-l asuma îți trebuie curaj. Și cum, nu de puține ori, noul conține și o doză de risc, cînd e vorba de nou vorbim și despre curaj.

— E doar un aspect — se înscrie în replică ing. **Ion Butiurca**, șeful atelierului de proiectări pentru mașini de birou și automatizări. Mai sînt și altele, tot atît de importante. Gîndiți-vă, de exemplu, la următorul caz: acum, după ce am proiectat și realizat prototipul, în mai multe variante, al unui nou tip de mașină de copiat și imprimat electrostatic, ea va intra, peste citeva luni, în producția de serie. Se pune însă problema asimilării tonerului și developerului — produse chimice pe care le utilizează. În funcționarea ei, această mașină. Noi producem mașina, noi, adică firma noastră, trebuie să producă și substanțele necesare ei. Da, dar asta înseamnă că pătrundem într-un domeniu nou pentru noi. Pentru asta trebuie concepută și construită o linie de fabricație, o stație-pilot, că de-a gata nu putem lua, nu s-au mai produs și nu se produc în România asemenea substanțe. Chimiștii noștri, tehnologii, proiectanții de utilaje, alții și alții, s-au apucat acum să doboare acest munte de necunoscute... Pentru asta trebuie sau nu trebuie curaj? Curaj trebuie oriunde e de dus o bătălie. Iar aici este. În acest caz, prima bătălie care se duce este aceea cu propriile noastre limite. Care se cer depășite. Limitele profesionale în primul rînd. Deci curajul de a urca înălțimi noi ale cunoașterii, ale competenței. Curaj, da, pentru că este vorba despre un efort considerabil.

— Să fugi de capcanele comodității — spune inginerul electronist **Belkovits László.**

— Să crezi, să te fortifici în convingerea că se poate, că vei ieși învingător, tu și toți cei angajați în acțiunea respectivă, spune maistrul principal **Alexandru Nistor**, din secția de SDV.

— Și să vrei... să te complici, să fugi ca dracul de tămîie de rezolvările ieftine, de mîntuială, să abordezi calea cea mai grea dacă aceea e cea mai bună. A-ți complica existența în fața noului, a-l aborda cu îndrăzneală și a te bate pentru victoria lui înseamnă dăruire, angajare, înseamnă îndeplinirea menirii tale! — adaugă inginerul **Holicska Ștefan**, electronist în atelierul de proiectări mașini de birou și de imprimare electrostatică.

Acesta din urmă istorisește că după realizarea primei mașini de imprimare electrostatică (de tip „Xerox"), colectivul lor a început căutările pentru perfecționarea ei. Nu primiseră sarcină pentru asta (mașina abia intrase în producția de serie), dar ei știau că mașina poate fi mai bună, mai modernă. Au pornit deci de la citeva perfecționări; s-au adîncit în soluții noi, au reproiectat aici o piesă, dincolo un subansamblu, pînă cînd întreaga mașină a fost, practic, regîndită, creată din nou — era altceva. La dimensiuni mult mai mici, cu funcționalități și cu posibilități mai multe, cu o mai mare viteză de lucru, cu o mai bună calitate a imprimării, cu un design nou, o mașină modernă cu adevărat. Care a fost „motorul" acestei acțiuni? Simplu: succesul primului tip. Asta și spunea careva (ing. **Dan Dorin**):

— Curajul de a aborda noul se poate dobîndi pe măsură ce obții rezultate. Rezultatele, obținute după o muncă tenace, te învață, că aceasta este calea: a perseverenței și a îndrăznelii. Cînd noul tip de copiator electrostatic a fost gata ca prototip, noi, cei din secția SDV, am primit sarcina să realizăm în trei luni toată pregătirea fabricației. Asta înseamnă proiectarea și realizarea concretă a peste o mie de scule, dispozitive și verificatoare; unele, foarte complexe, întrucît mașina de copiat și imprimat electrostatic nu e o jucărie, e un produs extrem de complicat. Am spus „da, se poate!". „Ce curaj ați avut!" — s-au mirat unii. Eu acum vă pot spune că n-am fi avut acest curaj dacă n-ar fi existat succesul primei mașini. Ca și alte și alte succese pentru alte și alte produse noi și complexe ale întreprinderii noastre. Cum ar fi sistemul mecanic al casetofonului. Sau întreaga mecanică a mașinii de marcat electronice, cu mîile ei de piese de mare finețe... Curajul vine... îndrăznind! Iertați-mi jocul de cuvinte, el exprimă totuși adevărul.

Intervine, în acest punct, **Iulius Cojoc**, șef de atelier la SDV :

— Adăugați că și competența vine tot prin exercițiul îndrăznelii, tot din nevoia de a aborda, cu succes, noul. Că nu există acțiune distructivă mai „perfectă" decît aceea a curajosului incompetent. V-aș putea da exemple, dar prefer să nu, sînt lucruri trecute, oamenii respectivi și-au înțeles greșeala și s-au pus pe învățat.

— Da, este o interacțiune strînsă între curaj și competență. Una se sprijină pe alta. Curajul în fața noului reclamă competența, iar competența se dobîndește, uneori, și din nevoia de a face față bătăliei pentru nou. (Opinia aparține ing. **Matei Radovici**, șeful secției de utilaje).

Noul, în tehnică, în producția materială, în munca oricui este o legitate a progresului. Nu se naște de la sine, ci este rezultatul unor continue și considerabile eforturi de creație, de perpetuă depășire a ceea ce este perimat, osificat, desuet și, în cele din urmă păgubitor. Dinamica vieții noastre, a muncii și creației, cere o permanentă primenire, un permanent urcuș spre perfecțiune, spre noi cuceriri ale gîndirii omenești, în consens cu mersul întregii noastre societăți. Spunem însă adesea (expresia a pătruns în limbajul nostru curent) „lupta pentru nou" sau „curajul de a aborda noul". Pentru că noul presupune, într-adevăr, o luptă. Interlocutorii noștri de la „Electromureș" ne-au vorbit mai cu seamă despre curajul în bătălia pe care trebuie să o ducă fiecare dintre noi cu propriile limite: de cunoaștere, de înțelegere, de acțiune. O bătălie morală. Deloc simplă, deloc lipsită — cum am văzut — de accente dramatice. Dar trebuia să-i fi văzut pe acești oameni, să fi văzut lumina din privirile lor, siguranța lor de sine, aerul lor satisfăcut. Este satisfacția celor care au dobîndit succesul.

Mihai CARANFIL

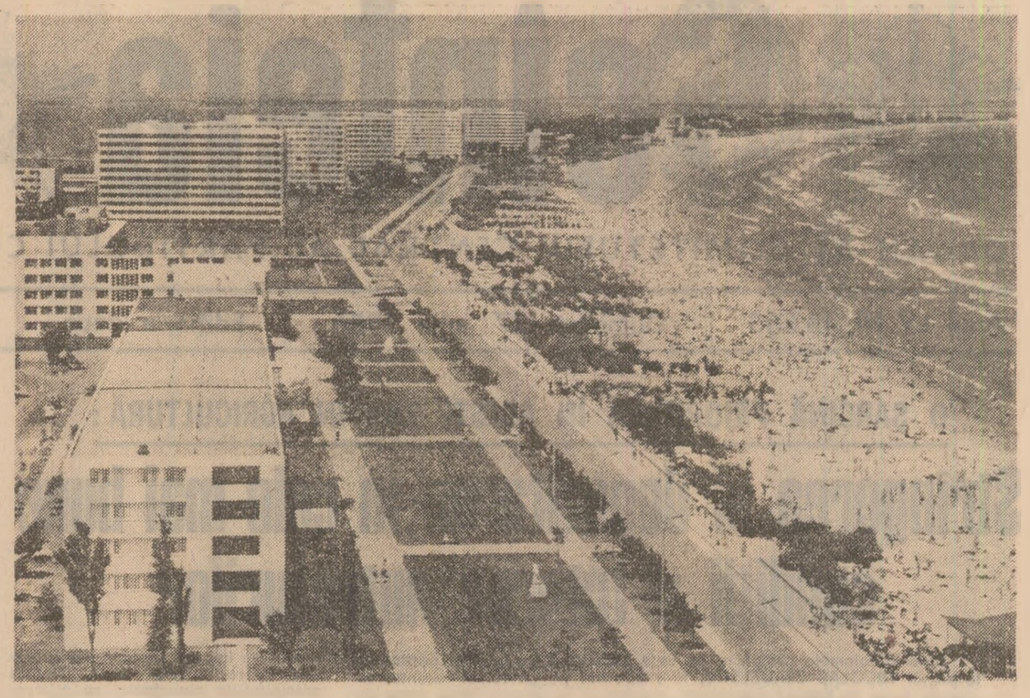

Binefacerile curei heliomarine

Ca în fiecare vară țărmul însorit al mării își așteaptă oaspeții. Ce condiții de odihnă și tratament, de refacere și reconfortare ne oferă în acest an Litoralul în comparație cu anul precedent ? Iată opinia unor medici, șefi de unități de cercetare și practică medicală, specialiști competenți și cu experiență în acest domeniu.

„Se poate afirma cu certitudine, pe baza cercetărilor efectuate de colectivul nostru — ne spune prof. dr. **Sergiu Mănescu**, directorul Institutului de igienă și sănătate publică din București, că pe întreg Litoralul climatul marin — atmosfera, nisipul, apa mării — oferă condiții de igienă a mediului din cele mai bune, similare cu ale anilor trecuți. Bineînțeles, mă refer la valoarea terapeutică a factorilor naturali, adevărat izvor de sănătate, și recomand părinților să ofere și în acest an copiilor vacanța la mare, prilej de refacere a «rezervorului» de sănătate. De altfel, pentru toate virstele este indicat tratamentul complex, natural, de pe Litoral".

Apelăm la bogata experiență medicală a dr. **Lucia Chiriac**, șefa Policlinicii balneare Neptun, care ne arată că și în acest an climatul marin oferă condiții excepționale de helioterapie (expunere la soare) și băi în apa mării, în general talasoterapie (adică folosirea tuturor factorilor naturali de pe Litoral). Talasoterapia, balneokinetoterapia (tratamentul prin mișcare) și-au dovedit din cele mai vechi timpuri eficacitatea în tratamentul unei game foarte largi de afecțiuni, dar mai ales pentru cura activă de sănătate, de reconfortare și prevenire a îmbolnăvirilor prin creșterea rezistenței organismului față de diferiți factori nocivi.

Dar salba de stațiuni de pe Litoral este renumită și pentru tratarea numeroaselor afecțiuni, cum sînt cele reumatismale, ale aparatului locomotor, dermatologice, respiratorii (astm bronșic), ginecologice (sterilitate primară și mai ales cea secundară), boli de nutriție asociate etc. Tratamentul acestor afecțiuni se face, cu recomandarea medicului, în sanatoriile balneare din Mangalia, Eforie, Neptun, Techirghiol etc., unde, paralel cu utilizarea factorilor naturali, se fac și tratamente complexe cu proceduri de hidroterapie, electroterapie, aplicări de nămol etc.

Pentru a beneficia de întreaga perioadă de vacanță la mare este bine să venim pregătiți printr-o expunere progresivă la soare. Pe plaja Litoralului se va începe cu 15—20 minute expunere la soare, pe fiecare parte a corpului, ajungîndu-se treptat la 2—3 ore pe zi, în funcție de rezistența organismului, de virstă și tipul de pigmentație. Nu sînt indicate pentru plajă orele de amiază cînd insolația este foarte puternică datorită preponderenței radiațiilor infraroșii din spectrul solar.

Alternanța expunerii corpului la soare, pe nisipul cald, cu băile în apa mării stimulează funcțiile de termoreglare, ceea ce în final duce la o mai bună adaptare a circulației sîngelui și la un răspuns mai adecvat solicitărilor sezonului rece și, prin aceasta, se obține o creștere a rezistenței organismului față de diferiți factori nocivi ai mediului.

În ce privește copiii — ne spune dr. **Victoria Stroia**, director al Complexului balnear Mangalia — ca și în anii precedenți se impun anumite reguli și măsuri în funcție de virsta acestora. Copilul sub 3 ani va fi adus pe Litoral cu indicația medicului pediatru care îl vede de obicei. În general, copiii, ca și adulții vor fi expuși la soare în mod progresiv, evitîndu-se excesele. Se vor organiza jocuri sportive și distractive pe plaje și în apa mării, dozate în așa fel incît să nu fie depășită limita de oboseală a copilului. Cînd copiii devin nervoși, pling ori le este somn, trebuie duși la odihnă. Este deosebit de important ca părinții să respecte și în perioada de vacanță la mare ritmul diurn al copilului, adică orele de masă, de somn, de joacă. Mulți părinți consideră că trebuie profitat cît mai mult de soare și de apa mării și atunci expun excesiv copiii la soare, aminînd orele de masă sau renunțînd la odihna de după amiază. Este o părere greșită și organismul, chiar și al adultului, va suporta consecințele acestei oboseli și, în loc să se refacă, va fi mai obosit. Beneficiul pentru sănătate este maxim chiar și prin simpla prezență pe litoral prin reconfortarea, tonifierea și schimbarea mediului obișnuit de viață cu atmosfera bogată în aeroioni negativi de la malul mării. Este, de fapt, o terapie cu factori naturali — soare, aer, apă — folosită de veacuri ca mijloc de refacere și reconfortare prin antrenarea termogenezei. Este un privilegiu pentru populația țării noastre că poate beneficia de un Litoral unic din punctul de vedere al climatoterapiei, ca și al bazelor de tratament și odihnă dezvoltate în ultimele două decenii.

OMUL ȘI VIAȚA RAȚIONALĂ

Condițiile de climă din această perioadă — ne spune dr. V. Stroia — sînt deosebit de bune pe Litoral atît pentru odihnă, cît și pentru tratament : zilele sînt călduroase fără a fi fierbinți, apa mării are peste 22°, condițiile de igienă a mediului sînt perfecte datorită ploilor repezi, de scurtă durată care au purificat atmosfera.

Stațiunea Mangalia ne oferă în plus o noutate de mare importanță : a fost dat în folosință primul izvor cu apă minerală mezotermală, comparabil ca valoare terapeutică cu apele de la Olănești și Călimănești. Izvorul „Callatis" amplasat în fața sanatoriului balnear din Mangalia are o apă minerală sulfuroasă, clorurat sodică, feroasă, slab bromată, hipotonă, mezotermală. Apa acestui izvor stimulează secreția gastrică acidă și peptică, stimulează colereza, diluează bila secretată și are efecte hidrocoleretice, diuretice și antialergice.

Este indicată o cură de 1—2 pahare pe zi progresiv (fără a depăși un litru pe zi), băute cu o oră înaintea meselor principale. Beneficiază în mod special de cură persoanele suferinde de gastrite cronice, hipoaciditate și hipopepsie, dischinezii biliare, colecistite cronice, litiază biliară, angiocolite și sechele după operații pe căile biliare, pentru litiază, cei cu constipație de origine biliară, cu afecțiuni metabolice. Se pot face cure de diureză pentru sechele după glom rulonefrite, litiază urinară, infecții urinare, ca și pentru combaterea alergiilor de orice fel. Se știe că Litoralul are un climat în general excitant mai ales pentru anumite categorii de virstă, or acestе ape cu valoare terapeutică ușor sedativă permit efectuarea unei cure complexe, cu un mare beneficiu pentru sănătate, și de către cei care ar suporta mai greu anumiți factori de mediu, excesivi.

Valoarea terapeutică a izvoarelor existente în zona Mangalia a fost fundamentată științific pe baza unor studii și cercetări de către specialiștii de aici în colaborare cu Institutul de medicină fizică balneo-climatologie și recuperare medicală și catedra cu același profil din București.

Datorită valorificării acestor izvoare de ape minerale de la Mangalia, foarte mulți din cei care nu puteau veni pe Litoral din cauza unor afecțiuni (biliare, renale, cardiovasculare etc.) vor beneficia de o cură complexă de odihnă și tratament.

Elena MANTU

Unități turistice în județul Iași

Județul Iași dispune de numeroase unități turistice amplasate în zone pitorești, care oferă condiții bune de cazare și masă în orice perioadă a anului. Astfel, **„Cabana Codrii . Pașcanilor"** este situată într-un cadru natural frumos și liniștit, în mijlocul unei păduri, la 9 kilometri de Pașcani. Unitatea are camere confortabile și restaurant. **„Hanul Tirgu Frumos"** are 44 locuri de cazare, restaurant, cramă, cofetărie, iar în orașul Hîrlău funcționează **hotelul „Răreșoaia"**, cu 54 locuri de cazare în camere confortabile.

O altă unitate care se bucură de aprecierea vizitatorilor este **Hanul „Trei Iazuri"** amplasat la marginea localității Miclăușeni, pe malul unor iazuri. Unitatea are locuri de cazare în camere și căsuțe și un restaurant cu specific pescăresc.

Informații și rezervări de locuri se pot obține de la Agenția din București (str. 13 Decembrie nr. 26, telefon 14 52 09) și de la agențiile de turism din subordinea UJECOOP din toată țara.

În fotografie : hotelul „Răreșoaia" din orașul Hîrlău.

Fapte, inițiative, preocupări

DIN JUDEȚELE ȚĂRII

Înnoiri edilitare în Delta Dunării

Localitatea Unirea din județul Tulcea s-a mîndrit dintotdeauna cu prioritatea pe care o deține în producția de pește. De aici se pescuiește, în fiecare an, cam jumătate din cantitățile de pește din județul Tulcea.

Unirea este o veche așezare a pescarilor, care își numără anii încă din antichitate, fiind urmașa cetății romane Argamum. Dar comuna s-a dezvoltat, cu adevărat, abia în acești ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului. În centrul localității se înalță acum blocuri impozante, care îmbină trăsăturile arhitecturii moderne cu specificul local.

— Sînt primele semne pe calea urbanizării — ne spune Ionel Iacob, secretar adjunct al comitetului comunal de partid. Lor li se adaugă noile complexe comerciale și prestatoare de servicii pentru populație. Vechiul hotel „Albatros" a devenit neîncăpător, anul viitor urmînd să fie dat în folosință al doilea hotel cu 160 de locuri. Am asfaltat străzi, am extins rețeaua de apă potabilă și de canalizare. Trei sferturi din populație locuiește astăzi în case noi, construite în ultimul deceniu.

Vechile cherhanale, care străjuiau lacurile Razelm și Sinoe, au dispărut. Au fost construite altele moderne, s-a înființat o secție de industrializare a peștelui, au început lucrările de edificare a unui mare depozit frigorific. Tot pe teritoriul localității, la Portița, se află în construcție o altă unitate de industrializare a peștelui și prima instalație solară din țară de producere a gheții. Aici, la Unirea, își are sediul una din întreprinderile județene de exploatare complexă a resurselor naturale din Delta Dunării. „Principala misiune a unității noastre — ne spunea Ion Ionescu, director adjunct al întreprinderii — este de a valorifica bogățiile naturale existente în zona lacurilor Razelm, Sinoe și Babadag".

O dată cu trecerea la aplicarea pe scară largă și în această zonă a amplului program de exploatare complexă a resurselor naturale din Deltă, s-au amplificat posibilitățile de dezvoltare economico-edilitară a comunei Unirea. Astfel, numai în ultimii trei ani, producția industrială realizată aici s-a dublat, urmînd ca pînă la finele actualului cincinal să sporească de încă trei ori, iar numărul apartamentelor va crește considerabil, pentru că programul de dezvoltare economică presupune prezența unui număr însemnat de specialiști, de meseriași cu înaltă calificare, care vin din alte zone pentru a pune în valoare bogățiile de aici.

În același timp, capătă amploare și turismul. Cea mai mare atracție o constituie popasul turistic Portița, unde noile construcții realizate în ultimul an asigură condiții dintre cele mai bune de cazare și agrement. O dată cu darea în folosință a noului hotel „Razelm" și a altor edificii turistice, proiectate pentru această zonă, tot mai mulți turiști își vor putea petrece concediul în preajma Mării și a Deltei. Ca o noutate de ultimă oră consemnăm faptul că energia necesară desfășurării activității turistice și economice în zona Portița va fi asigurată numai de resurse neconvenționale. Este vorba de energie electrică și termică produsă de instalații solare și eoliene aflate acum în construcție. Se vor economisi astfel, în fiecare an, mii de tone de combustibil.

Unirea, o localitate străveche, întinerește. Ea își pune temelii trainice pentru a deveni un nou centru urban al țării.

Neculai AMIHULESEI
corespondentul „Scînteii"

Inițiative, fapte lăudabile și cîteva răspunsuri care urmează să fie „comentate" de organele locale

Însemnări despre industria mică din județul Călărași

În județul Călărași există un mare număr de unități producătoare de bunuri de consum din domeniul industriei mici — ateliere, subordonate teritorial consiliilor populare, cooperației meșteșugărești (U.J.C.M.), cooperației de producție, achiziții și desfacere a mărfurilor (U.J.C.P.A.D.M.), cooperativelor agricole de producție.

Un rezultat elocvent și sugestiv exprimat cifric : față de 1981, cînd industria mică nu însemna aproape nimic pentru volumul activității economice a județului, acum ea participă anual la acest volum cu peste 1,5 miliarde lei !

Însumînd rezultatele pe care le au cele patru sectoare amintite mai sus (U.J.C.M., U.J.C.P.A.D.M., unitățile consiliilor populare și ale C.A.P.) și comparînd totalul obținut cu prevederile Programului de dezvoltare a micii industrii între anii 1986—1990, constați că în prima parte din acest an mica industrie și-a realizat planul în proporție de 103,6 la sută. Rezultat desigur satisfăcător, care îndeamnă meseriașii județului la noi eforturi pentru îndeplinirea și depășirea în continuare a cifrelor de plan prevăzute în programul amintit.

Se cuvine relevat și gradul de implicare a principalelor sectoare de producție la realizarea indicatorilor de plan în perioada analizată. U.J.C.P.A.D.M. a contribuit la înfăptuirea sarcinilor de plan cu 30,2 la sută din valoarea totală a planului micii industrii județene, U.J.C.M. cu 20 la sută, unitățile consiliilor populare cu 32,8 la sută, iar C.A.P.-urile cu 13,5 la sută.

Structura mărfurilor produse — în raport cu cerințele populației.

În mod firesc, tot ceea ce se produce este, trebuie să fie destinat populației, în special pieței locale, trebuințelor din gospodărie — așa cum se desprinde clar din programele de lucru ale producătorilor. Și se constată că o mare parte din produsele de mică industrie existente în magazinele județului sînt într-adevăr cerute de populație. Iată cîteva grupe de articole care au ajuns să satisfacă într-o mare măsură necesarul local de consum : îmbrăcămintea și încălțămintea, articolele de menaj, din lemn și din metal. Chiar mai mult. Pentru satisfacerea cererii, în unele localități ale județului, industria mică, îndrumată de consiliile populare, diversifică continuu producția, e mereu în căutare de materii prime locale, ieftine, din care face bunuri de consum căutate pe piață.

Și căutîndu-le le și găsește : **la Oltenița s-a înființat, pentru prima dată în această parte a Bărăganului, un atelier de ceramică !** Pentru confecționat vase de bucătărie frumos ornamentate, cahle pentru sobe, țiglă. De unde materie primă ? A fost găsită humă pe malurile Argeșului. Unde învață cetățenii din Oltenița să prelucreze lutul ? Consiliul popular a invitat ca „învățători" citiva meseriași din Horezu.

Alt exemplu : în comuna Dragalina, industria mică a C.P.A.D.M. realizează aproape tot necesarul local de îmbrăcăminte, saltele și alte produse specifice acestui sector — multe din ele confecționate din materiale refolosibile — din cupoane, „capete", șraifuri. Președintele cooperativei, Ștefan Ștefan, demonstrează cu creionul pe hîrtie că activitatea micii industrii din comună a devenit cea de-a doua mare sursă de venituri (după C.A.P.) din localitate, că 300 de țărani sînt lucrători permanenți în atelierele acestei industrii, că au venituri bune, iar vara les organizat și la munca cîmpului.

Ce poate fi mai convingător pentru dezvoltarea în continuare a acestui sector de activitate, pentru diversificarea lui în continuare ?

Cînd una cere comerțul și alta oferă mica industrie.

Totuși, dacă intri în magazinele de specialitate din județul Călărași, chiar în cele două unități mai reprezentative — magazinul de prezentare și desfacere al Întreprinderii de producție și servire a populației și cel de fierărie, nr. 9, al direcției comerciale județene — constați cu ușurință că o mare grupă de produse necesare în orice gospodărie lipsesc sau sînt „importate" din alte județe. Enumerăm o parte din aceste articole : **răzătoare de legume, fărașe, sobe de gătit, măturoi, perii de frecat, coșuri de cereale, bătătoare din răchită. (Așezat în lunca Dunării, Călărașiul duce lipsă de... răchită ?), site de mălai, cirlige de rufe, coase, ciocane de bătut coase, seceri, sape, furci, cozi de unelte agricole, impletituri din sirmă, tăvi din tablă ș.a.m.d.**

Toate aceste articole cerute de populație nu se produc în Călărași. Am luat această listă de produse, făcută după un raid prin magazine, și am prezentat-o tovarășului Tudor Emil, șeful compartimentului de articole nealimentare din direcția comercială județeană, punîndu-i totodată întrebarea : „Ați comandat la contractări industriei locale aceste articole ?".

— Înainte de încheierea contractului propriu-zis prezentăm tuturor producătorilor o listă cu produsele necesare pe care o întocmim în funcție de rezultatul sondării pieței. Toate aceste articole și multe altele au fost cerute încă din 1985 producătorilor.

— De ce nu produceți cozi de unelte agricole, site, tăvi, sirmă impletită etc. ? La această întrebare, președintele U.J.C.P.A.D.M. răspunde că... n-a primit comenzi, că are lemn și sirmă, și meseriași, tot ce-i trebuie.

În magazinul de prezentare al Întreprinderii județene de producție și servire a populației din Călărași, cumpărătorii căutau cu insistență sobe de gătit, dar de găsit nu găseau. De ce nu se produc asemenea sobe ? La întreprinderea județeană de producție și servire a populației (I.J.P.S.P.) — care le producea — există numeroși meseriași, utilaje, tablă. Atunci care e cauza ? Răspunde directorul comercial al întreprinderii :

— Nu le putem produce la prețul fixat. Întreprinderea, firește, nu poate lucra în pierdere. Ce putem face? Poate reomologînd pe plan local produsul și schimbîndu-i prețul...

Ce spun — față de acest răspuns — factorii de răspundere de la consiliul popular județean ? Iată părerea tovarășei Irina Hincu, șefa secției planificare (care răspunde și de I.J.P.S.P.) : **„Nu prețul trebuie mărit, ci trebuie mărită productivitatea muncii, trebuie redusă materia primă folosită la realizarea produselor, înlocuite elementele componente scumpe cu altele mai ieftine".** Consiliul popular de altfel nici n-a știut că întreprinderea nu mai fabrică sobe din cauza prețului! (Nici nu avea de unde să știe pentru că, în mod formal, întreprinderea a contractat sobe cu comerțul știind din capul locului că nu le va produce!).

Pentru îmbunătățirea activității producției micii industrii.

Discutînd în continuare la consiliul popular județean cu șefa secției planificare, discuție la care s-a alăturat și tovarășul Constantin Rădulescu, primvicepreședinte al comitetului executiv, am reținut cîteva idei care vor sta în viitor la baza îmbunătățirii activității producției micii industrii din Călărași. În privința contractărilor : **Se va controla cu mai multă atenție, încă din semestrul II al anului 1986, în structură, fondul de marfă cerut de comerț și oferit de industria mică și în continuare, în mod sistematic, modul cum se onorează comenzile astfel încît populația să nu ducă lipsă de nici un articol care se poate produce pe plan local ; se vor utiliza în mult mai mare măsură materialele refolosibile colectate pe plan județean : vor fi crescute noi contingente de meseriași, de regulă policalificați, pentru a face față unor cerințe complexe ;** în fine, **pentru dezvoltarea mai accentuată a micii industrii se va face o analiză amănunțită a tuturor posibilităților de care dispune fiecare localitate din județ pentru înființarea de noi unități producătoare de articole de larg consum necesare populației.**

Gh. GRAURE
Mihail DUMITRESCU
corespondentul „Scînteii"

ÎN AGRICULTURĂ

RELAȚIA DINTRE PROFILUL DE PRODUCȚIE ȘI SITUAȚIA ECONOMICĂ A FIECĂREI UNITĂȚI

Din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la începutul anului 1981 a fost înființat sectorul agricol Ilfov cu scopul de a crea în împrejurimile Bucureștiului o puternică bază de aprovizionare cu produse agroalimentare, practic o adevărată cămară a Capitalei cu produse agricole ce se consumă mai ales în stare proaspătă. Importanța acestei măsuri o demonstrează și faptul că în decursul anilor de cînd a fost constituit, sectorul agricol Ilfov a furnizat Capitalei importante cantități de legume, lapte, ouă, carne, fructe etc. Investițiile mari făcute aici în special pentru creșterea fertilității pămîntului și modernizarea zootehniei au avut drept rezultat sporirea randamentelor și a cantităților totale de produse agroalimentare. Astfel, în acest răstimp valoarea producției globale a crescut cu aproape 200 milioane lei, și aceasta datorită în special sporirii randamentelor la hectar și pe cap de animal. În condițiile climatice nefavorabile ale anului trecut, la porumb, bunăoară, s-a realizat o producție medie la hectar de peste 6 000 kg, iar la grîu — 3 750 kg; la legume producția la hectar a fost cu aproape 7 500 kg mai mare decît cea obținută în 1981. În zootehnie se cuvine a fi evidențiat saltul producției medii de lapte din sectorul agriculturii de stat, unde s-a realizat anul trecut o producție medie de aproape 4 500 litri.

Rațiunea constituirii sectorului agricol Ilfov a fost aceea ca acesta să devină o sursă bogată de produse agroalimentare care prin specificul lor nu este indicat să fie supuse unor transporturi lungi și operații numeroase de manipulare, tocmai pentru a nu se deprecia. Este, indeosebi, cazul legumelor, lactatelor și chiar al unor sortimente de fructe cum ar fi piersicile, cireșele, căpșunile etc. Semnificativă, din acest punct de vedere, este însăși evoluția producției acestora. Să ne referim mai întîi la producția de legume.

CONTRIBUȚIA SECTORULUI AGRICOL ILFOV LA APROVIZIONAREA CAPITALEI CU LEGUME

1981	1982	1983	1984	1985
24 la sută	29 la sută	34 la sută	42 la sută	55 la sută

Eforturi susținute s-au depus și pentru sporirea producției de lapte, care în 1985 depășea cu peste 170 000 hectolitri pe cea realizată în 1981. Și faptul esențial care trebuie subliniat este că acest spor de producție s-a obținut nu atît pe seama creșterii efectivelor de vaci, cît prin ridicarea nivelului producției medii de lapte pe cap de vacă. În 1985 aceasta a fost cu peste 500 litri mai mare decît nivelul atins în 1981.

E mult, e puțin, este corespunzător ceea ce oferă sectorul agricol Ilfov Capitalei ca principal furnizor de produse legumicole sau de lactate, așa cum i-a fost stabilită funcția lui încă la înființare?

Dintr-un început, trebuie subliniat faptul că în acest mare complex agricol care este sectorul agricol Ilfov există mari, foarte mari rezerve de sporire a producției tocmai la acele sortimente pe care trebuie să le producă cu prioritate: legume și produse lactate. Să pornim deci la analiza de față de la modul în care a evoluat producția la aceste două produse fundamentale. Așa după cum arătam, sectorul agricol Ilfov a livrat anul trecut peste 50 la sută din consumul total de legume al bucureștenilor. În ce privește însă consumul de lapte, contribuția sectorului este de numai 8 la sută, cam tot atît cît era și în 1981. Și, ceea ce ni se pare mai puțin firesc, este faptul că anul trecut, bunăoară, livrările de lapte la fondul de stat au reprezentat doar cu ceva mai mult de jumătate din totalul producției realizate în sector.

Pornind de la această constatare, socotim că este obligatoriu să stăruim asupra structurii șeptelului. Spre ce este orientată această structură: spre ce ar fi normal să fie orientată? După opinia noastră, nu este justificată din nici un punct de vedere orientarea ca ritmul de creștere a numărului de ovine să depășească cu mult ritmul de creștere a efectivului de vaci. În timp ce la taurine creșterea față de 1981 a fost în 1985 de 5 700 capete, numărul ovinelor a crescut în această perioadă cu 25 000 capete. Această orientare se accentuează în acest an și în anii următori ai acestui cincinal. Potrivit prevederilor de plan pe 1986, efectivul de bovine trebuie să sporească, față de 1985, cu 19 la sută, cel de ovine cu 77 la sută, iar porcinele cu 69 la sută. Fapt este că, în anul 1990, sectorul agricol Ilfov urmează să crească 131 000 ovine, adică de 3 ori mai multe decît în 1981. Unde și potrivit căror tehnologii vor putea fi crescute un număr atît de mare de oi de vreme ce, după cum bine se știe, sectorul agricol Ilfov dispune doar de 2 700 hectare pășuni și fînețe naturale, adică nici măcar atît cît ar trebui să hrănească viteii în perioada de vară? Să-și găsească oare această opțiune o justificare de ordin strict economic? Categoric nu, dacă avem în vedere faptul că anul trecut, de exemplu, de la un efectiv mai mare de oi s-a livrat la fondul de stat o cantitate totală de lînă mai mică decît în 1981. Iar în ce privește producția de lapte de oaie livrată la fondul de stat, deci cea destinată aprovizionării Capitalei, aceasta nu a reprezintă 10 la sută din totalul producției obținute. Desigur, nu se pune problema înlăturării ovinelor din zona Capitalei, dar, așa cum cu justificat temei susțineau specialiștii cu care am discutat, în ce privește dezvoltarea șeptelului prioritate absolută ar trebui acordată sporirii efectivelor de vaci pentru ca într-o perioadă cît mai scurtă zona agricolă din jurul Capitalei să-și sporească considerabil contribuția la aprovizionarea populației cu produse lactate, și în mod deosebit cu lapte. Aceasta a fost una din indicațiile date de conducerea partidului la înființarea sectorului și ea trebuie în mod obligatoriu dusă la îndeplinire.

Există în sectorul agricol Ilfov unități agricole, ferme zootehnice care arată ce mare potențial, ce posibilități există pentru a asigura sporirea producției de lapte. Pe ansamblul întreprinderilor agricole de stat s-a obținut anul trecut o producție medie de lapte de aproape 4 500 litri.

Cîteva experiențe și sugestii privind îndeplinirea în mai bune condiții a sarcinilor stabilite sectorului agricol Ilfov

Este o producție bună, dar totuși mică dacă o comparăm cu producția de 5 452 litri realizată la ferma de taurine nr. 10 a I.A.S. Mogoșoaia. Ferma nr. 10, cunoscută sub denumirea de ferma de taurine de la Pantelimon, oferă în toate privințele puncte de reper pentru activitatea crescătorilor de animale din sectorul agricol Ilfov, și nu numai de aici. Producția medie de lapte din ultimii cinci ani depășește 5 150 litri, iar șeful fermei, medicul veterinar Mihai Petcu, unul dintre cei mai buni profesioniști din domeniul creșterii taurinelor, are convingerea că adevăratul potențial al animalelor din fermă este de cel puțin 6 000—6 500 litri, nivel care s-ar putea atinge foarte ușor în condițiile unei furajări corespunzătoare care să satisfacă necesitățile de proteină și substanțe nutritive pe care le presupune obținerea unei asemenea producții. Este drept, pînă a se ajunge la acest nivel a trebuit depus mult efort. Ceea ce reține aici atenția în mod deosebit este rezultatul activității de selecție și ameliorare. După ani de muncă s-a ajuns la închegarea unor nuclee deosebit de valoroase, ai căror produși au ajuns să dea peste 5 000 litri de lapte încă din prima lactație. La ferma din Pantelimon nu se concepe menținerea în efectivul-mamă a animalelor de la care la prima fătare nu se mulg cel puțin 15—20 litri de lapte pe zi. Și, ceea ce se cuvine subliniat, este că procentul celor care nu îndeplinesc acest barem este de numai 5 la sută.

Ar fi multe de spus despre modul de organizare a muncii, despre climatul de ordine și disciplină în care se desfășoară activitatea la ferma zootehnică din Pantelimon. Poate și mai mult ar trebui spus despre eforturile care se fac aici pentru asigurarea hranei. Pentru că cele 0,25 hectare teren, cît revin aici pe un animal, la prima vedere s-ar părea că nu este tocmai puțin. Și, într-adevăr, nu este puțin în cazul unei producții obișnuite de lapte, dar, atunci cînd se pune problema obținerii unei producții medii de 5 450 litri lapte, lucrurile se complică mult pentru că există o relație strict științifică între fiecare gram de proteină pe care îl mănîncă vaca și fiecare gram de lapte pe care îl dă în plus. Or, în acest an, ferma din Pantelimon se află în următoarea situație: ori își asigură necesarul de furaje care să mențină un asemenea nivel de producție ridicat ori, dacă se acceptă, așa cum se prefigurează, un deficit de furaje ce echivalează cu 7 000 tone masă verde înseamnă, implicit, o scădere a producției, cu consecințe nu numai imediate, ci pentru o perioadă mai îndelungată.

Dacă la o fermă foarte bine gospodărită se pune cu atîta seriozitate problema furajelor, pentru majoritatea unităților aceasta este și mai presantă. Dezvoltarea viitoare a zootehniei sectorului agricol Ilfov este condiționată de posibilitățile practice de sporire a resurselor de furaje. Din acest punct de vedere, unitățile agricole de aici par a fi avantajate de posibilitatea de a folosi în hrana animalelor și unele reziduuri rezultate de la întreprinderile de prelucrare a produselor agricole amplasate în Capitală. Dar hrana de bază a animalelor trebuie asigurată de pe suprafețele destinate bazei furajere, precum și din valorificarea producției vegetale secundare. Ce concluzii se pot desprinde din analiza evoluției efectivelor și a suprafețelor destinate producerii nutreturilor? O primă observație se referă la o încărcătură foarte mare de animale la 100 hectare bază furajeră. De exemplu, pentru furajarea celor 37 700 de taurine și 19 100 ovine cîte se cresc în sectorul cooperatist al agriculturii a fost repartizată în acest an o suprafață de 8 000 hectare, revenind circa 0,25 hectare pe unitate vită mare. Nu ar fi chiar puțin dacă unitățile de aici nu ar fi puse în situația de a hrăni animalele la iesle 365 de zile pe an din lipsă de islazuri sau alte posibilități de pășunat. Oricît de productive ar fi plantele de nutreț ce se cultivă într-un teren de fertilitate medie, cum este cel de aici, sfertul de hectar repartizat pentru o unitate vită mare nu poate produce mai mult de jumătate din necesarul de nutreturi pentru perioada de vară-toamnă. Și nu în ultimul rînd trebuie reținut faptul că acest sfert de hectar hrănește, practic, într-un fel sau altul, și o parte din animalele din gospodăria personală a membrilor cooperatori.

Pornind de la aceste adevăruri, ținînd seama de încărcătura mare de animale, de sarcina de a spori și mai mult numărul acestora, și cu deosebire numărul vacilor de lapte, trebuie pusă în mod firesc de pe acum întrebarea: prin ce anume modalități va fi asigurat necesarul de nutreturi pe care îl presupune hrănirea rațională a unui efectiv de animale atît de mare cît se preconizează a se crește aici în următorii ani? Desigur, în primul rînd prin măsurile de creștere a producțiilor pe unitatea de suprafață. Dar și la aceasta trebuie dat un răspuns concret: cît poate crește producția la unitatea de suprafață? Pot aceste sporuri de randamente să satisfacă necesarul de furaje la efectivul sporit de animale care se va crește aici? După calcule, după aprecierile specialiștilor ar părea absolut normal ca factorii de răspundere din cadrul sectorului agricol, împreună cu organele agricole centrale, să găsească posibilitatea creșterii actualei suprafețe cu plante de nutreturi. De pildă, socotim nefiresc ca unele unități agricole din sectorul agricol Ilfov să cumpere fînul absolut necesar din alte zone ale țării, în timp ce și-au extins cultura sfeclei de zahăr, florii-soarelui sau plantelor medicinale. Această problemă aduce în discuție necesitatea organizării unor pajiști cultivate de **mare randament** și cu efecte economice dintre cele mai favorabile asupra costului producției animaliere. Așa cum a indicat secretarul general al partidului, și în această zonă trebuie să se treacă cu toată hotărîrea la amplasarea în jurul fermelor zootehnice a unor pajiști cultivate, organizate și exploatate după modelul celor existente în unele unități fruntașe din agricultură.

Cum ar trebui să arate un profil rațional de producție al unei unități agricole situate în zona de aprovizionare a Capitalei? Greu de dat un răspuns exact, atît timp cît nu există în acest sens un studiu economic complex care să aibă drept criteriu de optimizare posibilitățile maxime de extindere a producțiilor legumicole și de lactate. Pe ansamblul sectorului agricol Ilfov, ritmul de creștere a acestor două produse fundamentale este inferior ritmului de creștere a producției de cereale și de plante tehnice. Există însă unități care arată că un sistem rațional de agricultură în jurul Capitalei este pe deplin posibil a fi realizat. Să ne referim, bunăoară, la structura producției realizate la cooperativa agricolă Jilava. Aici, din suprafața totală de 1 450 hectare, 300 hectare se cultivă cu legume și cartofi, iar alte aproape 400 hectare le reprezintă plantele de nutreț. O asemenea structură justificată din plin de rezultatele deosebite ce se obțin aici ni se pare că ar trebui luată cu toată seriozitatea în considerație pentru toate unitățile din sectorul agricol Ilfov. Atît legumicultura, cît și zootehnia practicate aici au un pronunțat caracter intensiv, aceste două sectoare aducîndu-și o contribuție decisivă la realizarea producției globale a unității și, cu deosebire, la obținerea beneficiului. Anul trecut, de exemplu, s-a obținut în medie, la hectar, o producție de aproape 28 000 kg legume, iar la lapte 4 357 litri pe vacă furajată, în timp ce beneficiul la tona de legume a fost de aproape 200 de lei și de 70 lei la hectolitrul de lapte. Numai din legumicultură, cooperativa agricolă din Jilava a realizat anul trecut un venit de aproape 12 milioane lei.

Profilarea cooperativei agricole din Jilava pe producția de lapte și legume nu s-a realizat într-un an sau doi și nici măcar în cursul cincinalului trecut. Ea a început cu mulți ani în urmă. Fapt este că, astăzi, cu un număr de oameni relativ mic, la Jilava se lucrează o grădină de legume de aproape 300 hectare și continuă să se dezvolte un sector zootehnic care în următorii ani va asigura cel puțin 60 la sută din producția agricolă a cooperativei. Președintele cooperativei, inginerul Vasile Voicu, participant direct la multe din realizările de excepție ale acestui harnic colectiv de cooperatori, este de părere că, abia atunci cînd zootehnia și legumicultura vor asigura cel puțin 70—75 la sută din veniturile totale ale unității, se va putea spune cu adevărat că s-a ajuns la un profil de producție rațional pentru o unitate agricolă suburbană.

Desigur, nu toate unitățile din sectorul agricol Ilfov pot și trebuie profilate într-un asemenea grad pe producțiile de lapte și legume. Dar este nefiresc ca în zona agricolă din jurul Capitalei să întîlnești unități agricole al căror profil să nu se deosebească practic aproape cu nimic față de cel al unei unități așezate în inima cîmpiei. Să ne referim, bunăoară, la profilul cooperativei agricole din Grădiștea, unitate care a făcut în ultimii ani progrese importante pe drumul consolidării ei economico-financiare. Ce se cultivă la Grădiștea? Din cele 1 939 de hectare, 1 128 le reprezintă cerealele; floarea-soarelui și sfecla de zahăr ocupă alte 300 hectare, soia — 100 hectare. Și pentru ca diversitatea să fie cît mai mare se mai cultivă aici și 100 hectare cu plante medicinale. Ce-i drept, a crescut și suprafața cultivată cu legume, de la 40 la 100 hectare. Septelul cooperativei a fost format pînă acum din 900 taurine și 900 de ovine, urmînd ca din acest an să se diversifice și să crească pe seama porcinelor și mai ales al ovinelor, al căror efectiv trebuie să ajungă la 2 100 capete.

Aceste probleme, enumerate, desigur, sumar, formează obiectul unor preocupări din partea Comitetului municipal de partid al Capitalei. Ceea ce am dori să sugerăm este ca aceste probleme să capete concretețe, nu numai la nivelul sectorului agricol Ilfov, ci și la nivelul fiecărei unități agricole în parte, în sensul că prin participarea unor specialiști — agronomi, zootehnicieni și neapărat economiști — cu sprijinul activ și direct al organelor de specialitate din minister, să se analizeze toate implicațiile, pînă la amănunt, ale actualei profilări a unităților (care în ultimă instanță dau profilul sectorului agricol Ilfov) și să se stabilească măsurile menite să transforme sectorul agricol Ilfov într-o bază mult mai puternică, mult mai bogată de aprovizionare a Capitalei cu produse agroalimentare, și în primul rînd zootehnice și legumicole. Înțelegîndu-se necesitatea de a asigura o repartizare pe întreg teritoriul a unor produse sau a unor culturi, trebuie totuși să se studieze mai profund și cu mai multă înțelegere cerințele specifice ale sectorului agricol Ilfov, ca sector creat special pentru aprovizionarea Capitalei, în primul rînd cu legume și lapte.

Programele de dezvoltare a agriculturii adoptate la începutul acestui an și ale căror principii de bază sînt profilarea fiecărei zone pe acele culturi, pe acele produse care în condițiile date asigură valorificarea în cel mai înalt grad a resurselor de care dispune fiecare unitate agricolă, pledează convingător pentru o reconsiderare a actualului profil de producție a sectorului agricol Ilfov.

Florea CEAUȘESCU
Iosif POP

Stadiul depozitării finului în cooperativele agricole pînă la data de 21 iulie, în procente, față de programul stabilit pînă la sfîrșitul lunii iulie.
(După datele furnizate de Ministerul Agriculturii)

ÎN INVESTIȚII

Putem construi mai bine, mai repede, mai ieftin

Cum este valorificat timpul de lucru în proiectare? (IV)

În discuții purtate cu mai mulți specialiști din diferite institute de proiectare ne-am interesat cît anume din programul lor zilnic de muncă este rezervat activității de informare-documentare și de proiectare propriu-zisă și cît anume este „prins" cu alte ocupații sau, pur și simplu, neutilizat. Cu mici deosebiri, interlocutorii noștri au apreciat că numai **circa 60—70 la sută din timp este folosit, într-adevăr, cu eficiență.** Restul este „consumat" cu alte probleme. Inutil să mai argumentăm că folosirea incompletă a timpului de muncă influențează direct productivitatea muncii, ritmicitatea în procesul de elaborare a documentațiilor, și, mai ales, nivelul calitativ al acestora, deci, în cele din urmă, eficiența investițiilor.

Cu rezerva că procentul menționat s-ar putea să nu fie riguros exact, datorită numărului relativ redus al celor intervievați, intenționăm să aducem în discuție o altă „fațetă" a acestei chestiuni. Obiectivul de a se face sistematic sondaje și analize riguroase asupra folosirii timpului de lucru în activitatea de proiectare s-a cam pierdut, mai mult chiar; în această privință s-a instalat o **anumită stare inerțială,** culmea tocmai în condițiile actuale cînd, pretutindeni, în toate sectoarele producției materiale, este acordat un interes major perfecționării sistemului informațional, organizării superioare a producției și a muncii, modernizării întregii activități din economia națională. Și chiar atunci cînd sînt făcute asemenea analize și sondaje, rolul lor rămîne mai mult **constatativ.** Concluziile desprinse nu se regăsesc în măsuri adecvate, bine fundamentate și riguros puse în aplicare, în scopul îmbunătățirii unor structuri organizatorice și a sistemului de lucru practicat. Cu toate că argumente tot mai numeroase pledează pentru introducerea ordinii și exactității în evidența timpului cheltuit în activitatea de proiectare. Paradoxal, cei care pierd din vedere asemenea probleme, adică proiectanții, sînt solicitați să acorde asistență calificată în ampla acțiune de modernizare și perfecționare a organizării activității din unitățile productive. Și o fac, în multe cazuri, cu rezultate foarte bune.

Care sînt, de fapt, cauzele care nu permit valorificarea integrală a celor 480 de minute zilnice de lucru? Să fie, oare, institutele de proiectare supradimensionate? Inexact. Faptul că, în multe asemenea unități, o bună parte din personal efectuează în mod curent ore suplimentare exclude această ipoteză. De altfel, într-un articol anterior ridicam problema reală a asigurării institutelor de proiectare cu cadre avînd pregătire superioară. Menționam că, potrivit părerii specialiștilor, **se lasă încă așteptate o concepție unitară și o planificare atentă, riguroasă a necesarului de ingineri proiectanți** solicitați de diverse institute. „Chiar și lipsa vizei de pe buletinul de identitate poate deveni, uneori, un obstacol insurmontabil în calea selecționării unor ingineri cu certe calități și perspective pentru o muncă de concepție valoroasă", ne-au atras atenția mai mulți interlocutori.

Revenind asupra folosirii timpului de muncă, nu poate fi ignorată existența unor **fenomene de indisciplină și dezinteres,** ceea ce repune în discuție climatul de muncă și modul de organizare a activității din unele ateliere ale diferitelor institute. Totodată, se pierde timp pentru că arhitecți, ingineri tehnologi și ingineri proiectanți sînt puși, uneori, în situația de a efectua **activități cu grad ridicat de repetabilitate sau activități cu mult sub nivelul lor de pregătire** — în ambele cazuri, departe deci de o autentică muncă de concepție; se mai pierde timp și pentru că **pregătirea reală a unor cadre medii nu este întotdeauna corespunzătoare,** iar acestea „nu se descurcă" decît sub o supraveghere continuă și atentă; în sfîrșit, se pierde timp și pentru că **baza tehnico-materială a unor institute este inegal folosită.** Toate acestea sînt, fără îndoială, aspecte importante care grevează asupra utilizării cu eficiență superioară a timpului în activitatea de proiectare și care se cer temeinic analizate de conducerile de institute.

Pe de altă parte însă, munca de concepție este pusă în fața unor serioase dificultăți, datorită persistenței unor **ample neajunsuri în activitatea beneficiarilor și titularilor de investiții.** Neajunsuri generate de nerespectarea de către acești factori a reglementărilor și sarcinilor trasate de partid cu privire la **pregătirea temeinică și integrală a lucrărilor de investiții.**

Iată „radiografia" unui asemenea caz. La Lechința se află în construcție o fabrică de zahăr cu o capacitate de prelucrare zilnică de 1 000 tone de sfeclă de zahăr. Primul ei termen de punere în funcțiune a expirat de aproape un an. Cauzele acestei nereușite sînt multiple și la apariția lor au concurat, deopotrivă, constructorii, furnizorii de utilaje, proiectanții, dar în special titularul investiției — Centrala pentru prelucrarea și industrializarea sfeclei de zahăr — care n-a asigurat, nici înainte de începerea lucrărilor și nici pe parcurs, condiții minime pentru desfășurarea lor normală. În prezent, pe șantier, eforturile sînt concentrate asupra respectării unui nou termen de finalizare, pus însă și el sub un mare semn de întrebare. Și aceasta, pentru că, în loc să se limpezească, problemele par să se complice și mai mult.

— Cu cîtva timp în urmă, ne precizează ing. **Ion Matei,** directorul Antreprizei de construcții industriale din Bistrița, executanta principală a lucrărilor, am primit din partea centralei la care vă referiți un program de îmbunătățiri, conținînd de fapt modificări ce vor fi aduse întregului flux tehnologic.

— Cîte modificări?

— Circa 60.

— Cît valorează ele și cînd le veți face?

— N-aș putea să vă spun cu exactitate, deoarece Institutul de studii, proiectări și cercetări pentru agricultură și industria alimentară din București n-a terminat încă detaliile de execuție și nici devizele aferente.

„Într-o situație similară se află și centrala termică a fabricii de zahăr. Lucrările de la acest obiectiv sînt sistate, dar numai după ce a fost realizat în proporție de 80 la sută. A fost începută, în schimb, construirea unei alte centrale, pe gaz metan. Opțiune făcută după o apreciabilă risipă de bani, teren agricol, timp și forță de muncă. Toate cheltuite la executarea primei centrale. Spunem risipă pentru că se știa de mult, din alte cazuri similare, că tipul inițial de centrală termică nu asigură agentul termic la parametrii ceruți într-o unitate în care procesele chimice de mare finețe sînt predominante.

— Asemenea cazuri, deloc izolate, pun în evidență **tendința unor beneficiari și titulari de investiții de a încălca flagrant prevederile legislației din domeniul investițiilor,** este punctul de vedere al inginerului **Panait Ionescu,** director tehnic al Trustului de montaj pentru utilaje chimice din București. Legea investițiilor prevede clar că executarea lucrărilor pe șantiere nu poate fi începută decît după ce toate problemele de proiectare, asigurare cu utilaje tehnologice, aprovizionare cu materiale și organizare de șantier au fost complet puse la punct. Cu alte cuvinte, numai după ce sînt asigurate toate condițiile pentru realizarea lucrărilor la termenele planificate. Din păcate, în destule situații, lucrurile se petrec exact invers. **Proiectarea este începută cu întîrziere, fără datele necesare asupra tehnologiilor și utilajelor, iar, în plus, beneficiarii și titularii de investiții revin deseori asupra informațiilor inițiale,** ceea ce nu poate să nu se repercuteze, în cele din urmă, asupra calității muncii de concepție. Iar faptul că sînt prezentate la avizare și documentații insuficient fundamentate, cu probleme tehnice, economice și de corelare nesoluționate, este cea mai grăitoare dovadă în acest sens.

— Consecințele stilului defectuos de muncă instituit la nivelul unor beneficiari și titulari de investiții se face resimțit prin **reducerea timpului de gîndire în procesul de proiectare,** prin îngustarea acestuia, ne spune dr. ing. **George Cojocaru,** directorul Institutului de proiectări tehnologice pentru industria ușoară din București. Consider că nu se înțelege în suficientă măsură faptul că eficiența investițiilor este direct și multiplu condiționată tocmai de adîncirea acestui proces de gîndire.

Asupra cauzelor care determină existența acestei stări de lucruri vădit negative ne vom opri într-un articol viitor.

Cristian ANTONESCU
Gheorghe CRIȘAN

NOUTĂȚI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE ROMÂNEȘTI

Utilaj minier de mare randament

Cu ce instalații, cu ce tehnologii se poate asigura realizarea unor viteze mari de perforare impuse de necesitatea dislocării a tot mai multă rocă în căutarea componentelor utile ale zăcămintelor și apoi în exploatarea acestora? Cum poate fi asigurată în domeniul extracției de minereuri creșterea productivității planificate pentru acest cincinal? Întrebări la care specialiștii de la Institutul de cercetări și inginerie tehnologică și de proiectări ale lucrărilor de construcții și instalații pentru minereuri din Deva au răspunsuri concrete. Pentru operațiile de deschidere - pregătire - extracții — adică trei etape de lucru importante la care intervine același inceput, tăierea frontului — a fost concepută o instalație complexă multifuncțională. În primul rînd poate realiza, cu o productivitate de patru ori mai mare, operațiile de perforare a găurilor de puscare pentru folosirea explozivilor. Instalația execută galerii în roci dure, încarcă materialul derocat, dispune de posibilitatea echipării cu perforatoare hidraulice și datorită servocomenzilor hidraulice se constituie într-un suport mecanic pentru roboți mineri. Este una din cele mai moderne mașini existente pe plan mondial, necesară și întreprinderilor cu profil geologic sau de construcții hidrotehnice.

Electroseparator pentru cupru

În cadrul laboratorului de cîmpuri electrice intense al Facultății de electrotehnică din Cluj-Napoca au fost concepute și realizate o serie de instalații destinate sortării selective a particulelor cu proprietăți electrice diferite. Altfel spus, cu asemenea instalații se pot separa materiale electrotehnice, inclusiv cele din deșeurile conductoarelor electrice. Electroseparatorul realizat de clujeni poate asigura prelucrarea zilnică a 75 kg de materiale recuperabile de conductoare electrice izolate (în prealabil mărunțite) la o puritate superioară valorii de 99,9 la sută. Un calcul simplu arată că o singură asemenea instalație poate recupera anual circa 210 tone de cupru și 126 tone de izolație din plastic.

Extinderea la scară industrială este în curs de realizare la Combinatul de utilaj greu. Întreprinderea de electronică industrială și automatizări din Cluj-Napoca și „Electromureș" din Tîrgu Mureș.

Metodă și prognoză

Specialiști de la Institutul de cercetări hidrotehnice au elaborat un program de calcul și o metodă care permit modelarea caracteristicilor apelor de infiltrație, indiferent de surse sau debit, obținîndu-se astfel o prognoză a propagării acestor ape și sugerînd cele mai eficiente metode de combatere a efectelor lor.

Aplicarea noilor metode de calcul mareste siguranța în exploatarea construcțiilor hidrotehnice, conduce la protejarea unor importante suprafețe de teren agricol afectate negativ de excesul de umiditate, reduce volumul lucrărilor de îmbunătățire și asanare a terenurilor. Metoda propusă — situată la nivelul celor din țările dezvoltate din punct de vedere al calculului numeric — este deosebit de eficientă, necesitînd un timp redus de lucru la calculator și un volum minim de date de intrare.

Celule solare

Conversia directă a energiei solare în energie electrică (conversia fotovoltaică) se realizează în celule solare care utilizează lumina și nu căldura solară. Ele funcționează în tot timpul anului, au o durată de viață de minimum 15 ani, nu necesită nici un fel de întreținere, nu au piese în mișcare, nu poluează mediul înconjurător.

Materialul utilizat este de regulă siliciul. O celulă solară de dimensiunea unei monede de 5 lei produce pe an, la noi, o energie echivalentă cu cea dată de 60 baterii de radio tip R 20, pentru realizarea cărora se consumă 1,32 kg zinc. Deși costurile acestei energii sînt încă ridicate, ele scad rapid și se prevede că la sfîrșitul secolului vor deveni egale cu cele ale energiei electrice de la rețea. O cale de a determina reducerea costurilor o constituie căutarea unor noi procedee de realizare a celulelor solare, a unor noi materiale mai ieftine și mai ușor de procurat.

La noi în țară, asemenea cercetări se efectuează, conform unui program bine stabilit, în mai multe unități de cercetare și producție. De curînd, la Institutul de fizică și tehnologia materialelor, din cadrul Institutului central de fizică București-Măgurele, a fost testată o instalație executată de I.P.R.S. Băneasa — destinată depunerii de siliciu amorf hidrogenat pe suprafețe mari din care urmează să se realizeze celule solare. Procedeul folosește tehnica depunerii unor straturi subțiri de siliciu pe sticlă, eliminînd fazele costisitoare din tehnologia monocristalului. Celulele solare astfel obținute au un randament de conversie a energiei solare în energie electrică de 3 pînă la 3,5 la sută (7—9 la sută în lumină fluorescentă).

Instalația este prima capacitate de producție de senzori de radiație în vizibil din țara noastră, fiind, ca performante, competitivă cu alte asemenea instalații existente pe plan mondial.

Grupaj realizat de
Vlaicu RADU

PENTRU DEZVOLTAREA ZOOTEHNIEI — CÎT MAI MULTE FURAJE!

(Urmare din pag. 1)

acest an fînețele naturale este faptul că, deși recoltarea s-a făcut numai pe 72 la sută din suprafețe, cantitatea de furaje realizată reprezintă 94 la sută din aceea prevăzută a se obține pe întreaga suprafață. Acesta trebuie să constituie un motiv în plus ca tocmai în județele în care fînețele naturale ocupă suprafețe întinse — Harghita, Maramureș, Sălaj, Caraș-Severin și Gorj — dar unde coasa intîi este mult întîrziată, fiind executată între 33 și 55 la sută din prevederi, comitetele județene de partid, organele agricole, consiliile populare și conducerile unităților agricole să organizeze ample acțiuni, cu participarea unui număr sporit de cooperatori și a altor locuitori ai satelor pentru încheierea grabnică a cositului pe toate terenurile cu fînețe naturale. Este o cerință ce se impune cu atît mai mult cu cît în acest an există condiții, ca luînd repede prima coasă, să se obțină o masă vegetativă bogată și la a doua coasă.

O situație greu de înțeles rezultă din analiza modului în care decurge depozitarea nutreturilor suculente. La data de 21 iulie, în cooperativele agricole, sector ce deține ponderea cea mai mare în ce privește efectivele de taurine, cantitățile de nutreturi suculente stocate pentru timpul iernii reprezentau doar 73 la sută din cele prevăzute a se realiza în perioada 1 mai—31 iulie, ceea ce reprezintă mai puțin decît cantitățile depozitate la aceeași dată în anul trecut. Numai cooperativele agricole din 14 județe și-au realizat integral sau chiar au depășit sarcinile din programul actualei etape. Îmbucurător este faptul că între acestea se află județele Teleorman, Tulcea, Călărași, Dolj și Constanța, care anul trecut s-au confruntat cu greutăți serioase în ce privește asigurarea furajelor pentru timpul iernii. Marea majoritate a județelor se situează însă la polul opus. Dacă în unele județe din Moldova, cum sînt Vrancea, Galați și Iași, lipsa îndelungată a precipitațiilor în prima parte a anului justifică într-o oarecare măsură realizările mici din această etapă, în schimb, în județele Giurgiu, Mureș, Sibiu, Sălaj, Vîlcea, Mehedinți, Covasna, Gorj și Brașov, numai lipsa de resurse de nutreturi pentru însilozare nu poate fi invocată. Dimpotrivă, această stare de lucruri nu poate fi explicată decît prin lipsa de preocupare. Spunem aceasta întrucît, spre deosebire de producerea fînului, însilozarea nutreturilor se poate face corespunzător chiar în condițiile timpului neprielnic care a existat în unele perioade.

Spre deosebire de celelalte zone ale țării, în acest an, majoritatea județelor din Moldova se confruntă cu o situație grea în ce privește crearea unor stocuri cît mai mari de furaje. Din cauza secetei îndelungate din această zonă, cantitățile de fîn depozitate pînă la 21 iulie în județele Vrancea, Neamț, Iași, Galați, Botoșani, Bacău și Suceava sînt cu mult sub prevederile din program și cu totul insuficiente față de necesarul pentru hrana animalelor în perioada de stabulație. Desigur, în această situație se impune ca, în etapa următoare, organele județene de partid și agricole și conducerile unităților agricole să manifeste o preocupare cu totul deosebită pentru acoperirea deficitului de nutreturi și echilibrarea balanței furajere în toate fermele zootehnice prin strîngerea și conservarea tuturor surselor de furaje. Pe lîngă această activitate, care trebuie să fie dominantă, este de subliniat faptul că Ministerul Agriculturii a întocmit un program special pentru acoperirea deficitului de fîn prin procurarea lui din alte zone. Astfel, s-a stabilit ca pentru județele Bacău, Botoșani, Galați, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui și Vrancea să fie repartizate anumite suprafețe cu fînețe naturale, inclusiv unele mijloace mecanice de recoltare și adunat fînul, în județele care dispun de un surplus de nutreturi. Este nevoie ca, în cel mai scurt timp, aceste suprafețe de fînețe naturale să fie nominalizate, iar județele interesate să trimită echipe de cosași care să recolteze și să adune fînul.

Aspectele reieșite din această analiză impun unele concluzii cu o valabilitate mai largă privind modul în care trebuie organizată în continuare acțiunea de strîngere și depozitare a furajelor, astfel încît toate lucrările să se desfășoare în cele mai bune condiții. În primul rînd, rezultă necesitatea urgentării încheierii coasei a doua la trifoliene și a coasei întîi la fînețele naturale, pentru a se crea posibilitatea obținerii unei cantități mari de masă verde și la coasele următoare. În al doilea rînd, trebuie generalizată larg experiența fruntașilor și să se folosească toate procedeele cunoscute pentru uscarea și producerea fînului. În al treilea rînd, stabilind judicios consumul curent de masă verde, pretutindeni este nevoie să fie adunate și însilozate toate cantitățile ce rămîn disponibile. Toate acestea impun din partea organelor județene de partid și agricole, a consiliilor populare, a consiliilor agroindustriale și a conducerilor unităților agricole o preocupare permanentă, mobilizarea largă a tuturor forțelor necesare și urmărirea zi de zi a modului în care se realizează sarcinile privind strîngerea și depozitarea cantităților de furaje prevăzute.

Viața spirituală, valorile culturii și NOUA CALITATE A VIEȚII

PEDAGOGIA PRIVIRII

Dezbatere consacrată artizanatului și producției artizanale

Ce se intîmplă cu „repertoriul" de forme, motive, tehnici al artei populare ? Este o intrebare cu care se confruntă nu doar muzeografii, cercetătorii domeniului, ci și publicul larg. Fără indoială, satul contemporan nu mai este, nu mai poate fi acea idilică matrice stilistică creatoare a produselor de inestimabilă valoare care fac mindria muzeelor noastre. Transformările au fost rapide și spectaculoase. Progresul tehnic, economic a pătruns adînc în lumea satului românesc. Iar dacă în trecut arta populară răspundea unor cerințe ale pieței, creația modelîndu-se continuu, într-un dialog viu cu consumatorii, în condițiile contemporane nu se mai poate concepe, de pildă, ca instrumentarul casnic, ca și acela de muncă al gospodăriei țărănești să fie făcut din lemn. În condițiile contemporane creatorul de artă populară, păstrător al unei bogate tradiții, produce valori apreciate, încercînd în același timp și o adaptare a lor. O adaptare la condițiile vieții moderne în cadrul căreia obiectul de artă populară devine obiect al artizanatului de artă — produs cu calități estetice destinat publicului larg de la orașe și sate. Schimbările petrecute în domeniul producției artizanale au dat naștere la două tipuri distincte de creatori : virtuozii și pastișorii. Iar dacă primii sînt deținători și continuatori ai unor prețioase meșteșuguri, cea de-a doua categorie — a pastișorilor — animată strict de interese pecuniare, a proliferat, beneficiind pe nedrept de prestigiul primilor. În umbra marilor valori ale artei populare românești au luat naștere și sînt destul de larg comercializate produse pseudoartistice care, ignorînd norme elementare de echilibru între formă și ornament, se manifestă ca elemente ce poluează viața noastră culturală. Este motivul pentru care ne-am adresat unor specialiști ai domeniului pentru a contura cîteva din reușite, dar și cîteva fenomene negative ale artizanatului contemporan. Au răspuns invitației noastre dr. **Georgeta Stoica**, dr. **Paul Petrescu, Jana Negoiță** — director adjunct al Muzeului satului și de artă populară, **Sanda Larionescu** — instructor în C.C.E.S., **Vasile Savonea** — instructor principal la I.C.E.D., și dr. **Herbert Hoffmann** — din partea Centrului de îndrumare a producției și creației de artă populară din UCECOM.

Georgeta Stoica : De mulți ani, în comisiile de avizare, în consfătuiri și simpozioane se discută despre artizanat, despre faptul că multe dintre produsele meșteșugărești de astăzi nu se ridică la valoarea celor tradiționale. Produsele, de certă valoare în unele cazuri, deplorabile în altele, te îndeamnă la reflecții. Din experiența acumulată de-a lungul anilor în campaniile de constituire a colecțiilor de muzeu, știm că și în trecut s-au lucrat atît obiecte de un rar rafinament, cît și obiecte mai puțin reușite. Trecute prin filtrul vremii, piesele de valoare indoielnică nu au fost asimilate de comunitățile rurale și nu pot fi considerate reprezentative. În societatea tradițională, însă, meșterul se adresa unei anumite comunități **cunoscînd gusturile și cerințele acesteia.** Cantitatea de produse era restrînsă, meșterul lucrînd la comandă sau pentru o piață ale cărei cereri erau, în general, scăzute. În condițiile actuale, producția de artizanat realizată de meșteșugari autentici sau de meșteșugari „amatori" a crescut enorm față de trecut și se adresează unor gusturi foarte diferite. Numai la contractările fondului de marfă pentru anul 1986, 84 de unități producătoare, aparținînd UCECOM, au oferit 23 506 produse, dintre care 11 144 au fost modele noi. Acestora li s-au adăugat numeroase produse ale CENTROCOOP, consiliilor populare, U.N.C.A.P. etc. Dintre produsele UCECOM au fost avizate 22 836, iar din cele lucrate de alți producători numai 30 la sută, fiind respinse obiectele necorespunzătoare sub aspect artistic, tehnic sau al caracteristicilor specifice zonei.

Herbert Hoffmann : Prieperea, hărnicia, eforturile generale depuse s-au decantat în final într-un vast sortiment de produse (astăzi peste 21 000 de modele) în care acuratețea, autenticitatea, originalitatea, specificul zonal și local sînt trăsături definitorii. La punctul de convergență al reușitelor se găsește cooperarea între factorii determinanți : creatorul și meșterul popular — garant al autenticității, specialistul etnograf — factor de selecționare și îndrumare, și creatorul-proiectant — drept element de sinteză. În creuzetul acestui act colectiv fuzionează operațional valențele stilistice, de formă, decor, colorit, cu cele funcționale impuse de destinație, cele tehnologice, inerente procesului de producție, și cele economice.

În spiritul unei generoase tradiții

Prelucrarea și valorificarea tradițiilor artei populare românești în produse noi, moderne, capabile să se integreze ambientului modern la nivelul bogatei moșteniri artistice, constituie astăzi o realitate concretă. Răspunzînd indicațiilor conducerii superioare de partid și de stat, producția de artizanat a cunoscut în toate județele țării o amplă dezvoltare și diversificare cu rezultate remarcabile.

Paul Petrescu : De mai bine de două decenii, magazinele UCECOM au organizat un eficient filtru al calității prin supunerea prototipurilor ce intră în producție unui aviz obligatoriu al Consiliului artistic și științific ce funcționează pe lîngă Direcția generală de artă populară și artizanat a menționatei mari organizații cooperatiste. Rezultatul s-a văzut și se vede : sute de mii de obiecte de artă populară și artizanat de înaltă calitate, cerute pe piața internă și pe piața externă, asigurînd nu numai dorita rentabilitate și eficiență economică, ci și o propagandă culturală și națională de intensă rezonanță peste hotare.

Sanda Larionescu : Creația artizanală a unităților din subordinea UCECOM sau a Centralei prelucrării lemnului Pipera, pentru a da doar două exemple, dovedesc un proces continuu de ridicare a calității produselor executate prin transpunerea și integrarea în forme moderne, vestimentare sau ambientale a unor motive sau elemente desprinse direct din tiparele creației populare (folosirea unor materiale ca abaua, pînza topită, compoziții geometrice sau figurative specifice, tehnici de lucru sau ornamentale, paletă cromatică etc.). Prin gama largă de produse oferite publicului, ele satisfac cele mai diferite necesități și cerințe ale omului contemporan, dornic să-și amenajeze un spațiu de locuit cît mai plăcut și confortabil. El își va reaminti astfel cu nostalgie de meleagurile natale, de odaia copilăriei cu pereții acoperiți de lăicere învărgate, de talere, căuce sau ștergare.

Herbert Hoffmann : Pentru asigurarea unui confort corespunzător de ambient cotidian ar trebui amintită și cuprinzătoarea gamă de țesături — alesături, broderii, cusături, valorificînd din plin valoroasele tradiții ale artei populare din diferite zone ale țării. Acestea oferă publicului o largă gamă de produse capabile să agrementeze cele mai diferite interioare, de la spațiile unor clădiri publice la vile, apartamente, garsoniere. Covoarele înnodate sau țesute, carpetele, păreturile, cergile artizanale sînt capabile de a forma fundalul celor mai prețioase încăperi, oferind o cromatică bine dozată, punctată de o ornamentică variată. Textilele ușoare de interior — draperii, perdele, cuverturi, fețe de masă — realizate în cele mai diverse tehnici de țesut, ales, brodat sau cusut creează un cadru vaporos, luminos sau chiar festiv. La acestea s-ar putea adăuga micul mobilier de grădină, multiplele articole din răchită, papură, pai, rogoz, care în alternanță cu textile mici ornamentale reușesc să decoreze colțuri, nișe, holuri, în timp ce masivele piese de fier forjat pot completa fie un șemineu, fie o terasă.

Obiecte pseudoartistice și intermediarii lor

Care este impactul cultural al consumatorului de artă cu pastișa grosolană a unor modele care și-au cîștigat un binemeritat prestigiu ? Cum se realizează selecția valorilor atunci cînd, de pildă, în vitrina unuia din cele mai importante magazine bucureștene — „Muzica" — te întîmpină, alături de partituri și discuri de reală calitate, obiecte pseudoartistice de tip kitsch : farfurii de lemn grosolan și violent pictate cu motive ale picturii grigoresciene ? Cum poate contribui la educarea unui public dornic să asculte și să cumpere muzică de bună calitate prezența paralelă a unei arte de proastă calitate ? Mai precis, prezența în cadrul unui întreg stand a unor așa-numite obiecte de artă — de la picturi de mici dimensiuni în care este vie tradiția „gangului" de odinioară la suveniruri de tipul farfuriilor pirogravate cu motive specifice altor materiale și de aici la aplice și suporturi de ipsos grosolan modelate și patinate. Este doar unul din numeroasele exemple care s-ar putea aduce în discuție. Căci, doar cîțiva metri mai încolo, tot pe Calea Victoriei, la magazinul cu articole electrice, un stand asemănător prezintă cam aceleași produse. „Impostura rentabilă" ar fi, așa cum afirma unul din interlocutorii noștri, unul din răspunsurile posibile.

Georgeta Stoica : Munca de selecție nu se dovedește îndeajuns de eficientă atîta vreme cît, prin rețele proprii de desfacere, unii producători introduc în circuitul comercial produse neavizate sau chiar respinse. Exemplele oferite de unele magazine („Hermes" din strada Episcopiei și N. Golescu, unde se vînd plosti și farfurii de lemn pictate după N. Grigorescu sau cu peisaje, vase de lemn pirogravate, tablouri cu colaje din pai ; „Muzica" din Calea Victoriei, „Romarta" etc.) sînt concludente, putînd fi, din păcate, multiplicate la scara întregii țări. Acestor magazine li se adaugă zecile de mii de produse — ceramică, textile, lemn — care se vînd pe Litoral și în stațiunile climaterice, produse lucrate de meșteșugari mai mult sau mai puțin autentici și foarte rar de adevărații creatori populari. Cantitatea mare de produse realizate de acești meșteri improvizați, necesitatea de a aduce pe piață într-un ritm rapid produse noi, faptul că multe dintre acestea nu sînt funcționale, introducerea de materiale industriale cu altă ținută și o cromatică stridentă contribuie la degradarea permanentă a produselor de artizanat, ceea ce pînă la urmă are o influență nefastă și asupra meșterilor autentici.

Sanda Larionescu : Deși în ultimii ani mulți creatori populari s-au remarcat prin produsele artei lor, pentru care au și fost premiați la edițiile Festivalului național „Cîntarea României", foarte puțini dintre ei își fac simțită prezența în mijlocul consumatorilor de artă populară aflați pe Litoral. De aceea, în acest context, creațiile originale, tipice pentru zonele lor de proveniență sînt realități sporadice, depășite cantitativ de piese hibride ce falsifică tiparele tradiționale (linguri de proporții gigantice, țesături realizate într-o cromatică stridentă, nearmonioasă, compoziții ornamentale improprii la ceramică, țesături și lemn, vase de ceramică colorate cu duco etc.), ca și de o producție ce nu are nimic comun cu ceea ce numim artă populară (creioane uriașe, podoabe și fluiere din plastic etc.). Frecvența lor ne face un mare deserviciu în relațiile cu publicul, pe de o parte creînd impresia că ele constituie realități semnificative, iar pe de alta pervertind gustul cumpărătorului, derutîndu-l în selectia valorilor.

Jana Negoiță : Educația artistică mi se pare unul din instrumentele formative fundamentale. Formarea unui om nou, cu o nouă conștiință trebuie să se întemeieze pe educația lui complexă în spiritul valorilor celor mai înalte pe care le deține patrimoniul nostru național. Din acest punct de vedere, Muzeul satului se străduiește să ofere vizitatorilor săi nu numai obiecte create de-a lungul timpului de meșterii populari, ci și activitatea creatorilor contemporani. Numeroasele întîlniri pe care le-am organizat, demonstrațiile concrete ale meșterilor contemporani, care se desfășoară cu o frecvență regulată, ca și obiectele pe care le oferim spre vînzare, toate poartă girul calității. Situația este asemănătoare în ceea ce privește tîrgurile ce se organizează periodic la Horezu, Pitești, Sibiu, Iași, Rădăuți. Dar dacă grija de a pune în circulație produse de înaltă calitate prezidează acțiunile pe care le-am menționat, este cu atît mai trist să constați că în foarte multe stațiuni de odihnă — pe Valea Prahovei sau Litoral — kitsch-ul își face apariția în perimetrul creației populare. Profitînd de viza comisiei de specialitate obținută doar pentru unul sau altul dintre produse, mulți creatori improvizați prezintă și „subproduse" (ale lor sau ale altora). Așa se face că la Sovata, de exemplu, întîlnești prezentate ca obiecte decorative mulajele de ipsos ale unor valme strident vopsite, că un biet termometru de cameră este montat pe o „cabană" rustică înconjurată de animale care nu se știe cărei specii aparțin, alături de așa-numite „picturi" care neagă însăși ideea de creativitate prin multiplicarea lor în serie mare.

Paul Petrescu : Exemplele nu trebuie limitate numai la rețeaua magazinelor, ci ele pot fi luate și din marele domeniu al comerțului de masă prilejuit de tîrgurile, iarmaroacele, bilciurile ce au loc și care au un efect și o „priză" cu mult mai mare, aici desfăcîndu-se „marfă" în cantități greu de imaginat și de valori ce ating zeci dacă nu sute de milioane. Orice bucureștean care trece prin Obor sau Piața Unirii rămîne uimit în fața imenselor cantități de strâchini, ulcele, căni, oale și figurine (probabil numai în Obor 50 de vagoane de cale ferată au adus marfă de la 400 kilometri) întinse pe jos și pe tarabele de ciment de-a lungul a peste 150 metri în dublu și triplu șir. Acest mare „spectacol etnografic", prilej de studiu pentru etnologi, este însă, în același timp, o colosală expoziție de kitsch. Am putut vedea pe acele interminabile tarabe sute de obiecte din cele respinse anul trecut, probabil și anul acesta, la Centrul interjudețean de selecție și avizare de la Cluj, sticle de lampă prinse pe aplice de lemn traforat, violent vopsit, dansatoare de ghips triviale, vopsite roșu, albastru, verde, galben, cai, pisici, pușculițe în formă de pară, mari vase supradimensionate, cu toarte și fără toarte, cu decor tipic kitsch, oale și cănițe vopsite strident cu duco, pe scurt, tot ce comisia centrală de avizare de la Cluj a respins, pe bună dreptate, se lăfăie aici în zeci de mii de exemplare. Se pune întrebarea : de ce s-a mai făcut comisie din eminenți specialiști, de ce s-a lucrat zile de-a rîndul la triere, fotografiere și inevitabila birocrație, ștampilare etc. etc. ? De ce, dacă tot ce trebuia îndepărtat se află aici, în inima Capitalei, reprezentînd evident „triumful kitsch-ului" asupra bunelor intenții ? Unde sînt olarii de meserie din atîtea centre ale Munteniei și Olteniei ? În Obor, alături de cei ce expuneau marfa adusă cu vagoanele și camioanele, se afla un singur olar de la Potigrafu, județul Prahova, cu cîteva zeci de ghivece și strâchini. Am vorbit cu el. Era retras într-un colț. Mai sînt în satul acela prahovean, aproape de marele centru ceramic de la Pisc, încă vreo 30 de olari. De notat că între cei veniți de departe doar o treime sînt olari, restul de două-treimi, lucru cunoscut și de comisiile de avizare, sînt așa-numiții „coltuci", colportori, intermediari, negustori sadea, care fac un dever de sute de mii de lei pe un sezon, neavînd nimic comun nici cu arta populară, și nici cu specificul ceramic harghitean, adeverindu-se deci afirmația că nu este kitsch-ul o problemă numai de educație estetică, ci și una de ordin economic.

Există remedii împotriva „poluării artizanale" ?

La contractările din noiembrie anul trecut, peste 70 la sută din produsele prezentate de unele unități de producție ce aparțin CENTROCOOP, Uniunii Cooperativelor Agricole, sau unor consilii populare au fost respinse ca necorespunzătoare din punct de vedere artistic, tehnic sau al caracteristicilor zonei. Și totuși, ignorînd decizia Comisiei centrale de avizare, produse neavizate au rămas mai departe în operațiunea de contractare. Mai mult decît atît — faptul că multe din produse au fost contractate în prealabil pe plan local, fără nici o avizare artistică de specialitate, excluzînd orice posibilitate de control al circulației lor, s-a dovedit a avea consecințe nefaste.

Vasile Savonea : Fără îndoială că unele măsuri administrative, precum și o vastă campanie de clarificări teoretice pot contribui la combaterea kitsch-ului. Mă refer la oprirea acordării autorizațiilor de desfacere a obiectelor de artizanat fără avizul comisiilor de specialitate, la sondaje calificate în locurile de desfacere și, mai cu seamă, la măsuri de stimulare a artizanilor onești ce satisfac necesități firești ale publicului, nu întotdeauna acoperite de mica industrie artizanală. Nu poate fi ocolită în acest context educația estetică în școală, menită să conducă la „lectura" artei pe criterii valorice. Se știe, în trecut lipsa de educație a dus la o anume inflație a unor subiecte, ca de pildă carul cu boi, ciobănașul, păstorița, reluate după Grigorescu și proliferate prin simplă manualitate : tot așa cum prestigiul artei populare tradiționale este azi, uneori, subminat de „replici" care nu pot ilustra specificul nostru. Consider că astăzi mișcarea artistică de amatori are forțe ce pot contribui mai mult la procesul stăvilirii kitsch-ului, nu prin asumarea unui „minorat" aproximativ în raport cu creația profesionistilor (fără de care nici o cultură nu poate ființa), ci prin creativitate. Arta de amatori nu este doar un teritoriu estetic, ci și unul sociologic (existența respectivilor artiști depinzînd de altă profesiune), dar ea poate oferi prin angajament spontan, neprogramat, valori durabile în cultură. Fără o orientare teoretică limpede ea poate risca însă periferizarea prin veleitarism și diletantism. Contribuția unor personalități calificate la selecția valorilor în cadrul mișcării de amatori și al Festivalului național „Cîntarea României" constituie, cred, unul din cele mai active și eficiente mijloace de promovare a creativității autentice.

Georgeta Stoica : Activitatea comisiilor de avizare nu poate să dea rezultatele scontate atîta vreme cît nu se vor lua și alte măsuri : încredințarea producției de artizanat cu caracter artistic UCECOM-ului — singurul producător care are condițiile necesare să coordoneze și să îndrume întreaga activitate ; canalizarea celorlalți producători către realizarea de bunuri de larg consum ; efectuarea unei mai stricte selectii a pieselor destinate Litoralului și înlăturarea intermediarilor particulari din acest comerț ; încurajarea creatorilor populari autentici prin organizarea de expoziții cu vînzare pe Litoral și recunoașterea statutului lor de creatori : interzicerea vînzării de obiecte neavizate de comisiile de specialitate prin rețelele proprii de desfacere.

Desigur, dezbaterea noastră nu se oprește aici. Continuarea ei înseamnă, practic, măsurile pentru valorificarea mai riguroasă a producției de calitate în acest domeniu, eliminarea din vitrinele unor magazine a produselor poluante, un „control de calitate" mai riguros asupra a ceea ce se vinde în piețe, tîrguri etc. De aceea, vom continua să menținem în atenție acest domeniu, aducînd sub ochii cititorilor atît experiența valoroasă, care evidențiază bunul-gust, frumusețea unor creații autentice oferite oamenilor, dar și „vadurile" în care-și fac apariția — uneori cu avizări incompetente — obiectele urîte, de un gust îndoielnic, care nu pot sluji în nici un fel educației întru frumos a celor mulți, contravenind tradițiilor artei noastre populare, artizanale, rațiunilor firești ale promovării acestei arte.

Dezbatere organizată de **Marina PREUTU**

Casa de cultură a constructorilor de autoturisme din Mioveni, județul Argeș Foto : Agerpres

Predarea istoriei sub imperativul permanentei înnoiri

Sînt douăzeci și unu de ani înscriși la cele mai înalte cote în istoria noastră națională, ani care, după cel de-al IX-lea Congres al P.C.R., au adus o deschidere fără precedent în domeniul științei, artei și învățămîntului. Sînt peste două decenii de istorie care au intrat în conștiința națiunii noastre socialiste ca „Epoca Nicolae Ceaușescu" și care înseamnă, deopotrivă cu toate schimbările profunde în economie, în nivelul de viață al poporului, și o revoluție culturală semnificînd, printre altele, formarea unui om modern. Unde se pun bazele formării acestui tip de om nou, pătruns de valențele umanismului revoluționar ? Fără îndoială că răspunsul vine cu ușurință : la prestigioasa școală românească. Sînt fapte și evidențe ale fiecărei zile de muncă și învățătură, inscrise în istoria românească pe care o răsfoim în același timp mai avizați, mai pătrunși de menirea noastră, cei de azi, de a păstra moștenirea trecutului. Cu atît mai mult, cu cît nivelul pregătirii științifice, de specialitate și politico-ideologice este mai ridicat.

O răspundere deosebită în făurirea conștiinței revoluționare revine dascălului de istorie. El beneficiază astăzi de orientările fundamentale în munca educativă, în lumina documentelor plenarelor C.C. al P.C.R. din 1968, 1971, a cuvîntării tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara din 1—2 iunie 1982. Profilul moral al omului de tip nou, axat pe cinste, onoare, devotament față de patrie și partid, patriotism revoluționar, se construiește în timp, și istoria noastră oferă multiple exemple. Destul să ne gîndim la lupta de aproape cinci secole împotriva dominației străine, la chipurile unor domni patrioți, ca Mircea cel Mare, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, la spiritul de jertfă și eroismul, care au fost o constantă a profilului moral național, o motivație hotărîtoare a victoriilor răsunătoare ale armatelor române la „Rovine în cîmpii", la Vaslui sau Călugăreni.

Concepția partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, despre istoria poporului român dă o amplă deschidere din perspectiva căreia istoria ni se oferă cu reconsiderări conceptuale datorate dedogmatizării și conceperii unitare a faptelor în plan național, în timp, prin integrarea organică a tuturor fenomenelor și evenimentelor în multitudinea determinărilor lor cauzale. O atare viziune devine totodată și o metodologie care se răsfrînge, spre exemplu, în abordarea unitară a revoluției de la 1848 sau în a considera mișcarea comunistă și muncitorească de la noi ca parte organică a istoriei României, nu o istorie separată, cumva în afară sau paralelă cu viața politică.

Știință socială despre dezvoltarea societății, puternic angajată în linia întîi a frontului luptei ideologice, istoria este, ca disciplină de învățămînt, permeabilă la noutatea științifică, atît din punctul de vedere al adevărului relevat de cercetare, cît mai ales al interpretării zestrei deja existente. Departe de a fi imobilă, istoria resimte explozia tehnico-științifică a contemporaneității. Cincinalul 1976—1980, cincinal al revoluției tehnico-științifice, și cel următor, al calității, au marcat prin cele două congrese ale partidului, al XII-lea și al XIII-lea, prin Congresul educației politice, culturii și învățămîntului și cel al științei și învățămîntului, momente-jalon în așezarea viziunii de ansamblu a istoriei pe coordonatele materialist-dialectice ale concepției despre lume și societate a Partidului Comunist Român, reafirmînd cu putere contribuția originală și consecventă a tovarășului Nicolae Ceaușescu la îmbogățirea teoriei revoluționare despre stat, revoluție socialistă, revoluție de eliberare națională etc.

Esența fenomenului istoric o constituie masele populare, anonimii făuritori ai istoriei în termeni proprii, specifici condițiilor concrete de loc și timp. Plecînd de la teza că sînt în știință doar realități necunoscute încă, nu imposibil de cunoscut, istoria se mișcă în consens, rămînind deschisă la nou și la schimbările produse azi în lume cu o rapiditate uluitoare, putînd formula cu ușurință tezele fără a necesita schimbarea fundamentelor teoretice.

Relația pe care dascălul o presupune între elev, manual și noutatea din „știința muzei Clio" are, în contextul exploziei informaționale de azi, o dinamică aparte. Tehnica cea mai modernă vine, se știe, în sprijinul arheologiei și istoriei vechi. Fără indoială, nu sînt ocolite nici celelalte epoci. Ne putem referi numai la cele trei ediții ale manualelor de istorie pentru clasele a IX-a și a X-a, după 1980, la numeroasele materiale didactice, cabinete de istorie, referate și comunicări științifice ale cadrelor didactice, care vădesc integrarea în cercetare a profesorului, factor esențial al eficienței în predarea istoriei.

Ținerea permanentă la curent a masei de elevi cu informația la zi în domeniul istoriei și lămurirea conceptelor noi sînt o necesitate de primă importanță. Realizarea acesteia nu trebuie să abuzeze de metodele moderne în dauna celor așa-zis clasice. Opinia unui tot mai mare cerc de nespecialiști de la școală, universități populare, mijloace mass-media, pentru a deveni permeabilă la insușirea exactă și profundă a adevărului istoric. Nu trebuie ocolite, de pildă, unele aspecte ale evoluției în timp a raporturilor dintre Țările Române și Poartă pe baza mult discutatelor „capitulații", care fac să se înțeleagă relațiile de vasalitate relativ largi față de Poartă și statutul de autonomie de care s-au bucurat Țările Române ca rezultat al unei îndelungate și curajoase lupte. Deopotrivă și-a făcut loc în istoriografia noastră, pe bazele materialist-istorice de înțelegere a faptelor, epoca fanariotă concepută ca epocă de tranziție spre era capitalistă, nu o intunecată epoca de regres, ci una deschisă spre reforme economice și culturale, chiar dacă îmbrăcate în mantia de împrumut a domnitorilor.

S-au reconsiderat pe baze riguros științifice o scamă de concepții privitoare la momentul 1821, „începutul epocii moderne", gîndit la proporțiile unei revoluții, așa cum îl înțelesese generația contemporană evenimentului și cum formulase încă Nicolae Bălcescu. Se regîndește încă momentul 1784, puternica ridicare la luptă a țăranilor din Transilvania sub conducerea lui Horea, Cloșca și Crișan, care prin proporții și program atinge cotele unei revoluții. Atenția față de concepte și folosirea lor nu trebuie să alunece peste nuanțe, care vin să reflecte la nivel teoretic o realitate complexă și care se rejudecă continuu din perspectiva timpului. Astfel, momentul 23 August 1944, marcă sărbătoare națională a poporului român, insurecția populară, cum o numeam, este cu mult mai mult decît atît, deschizătoare de eră nouă, revoluție de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă. Edificînd sub conducerea incercatului nostru partid revoluționar noua societate pe pămîntul României, în condițiile specifice țării și tradițiilor noastre, s-au desprins teze și învățăminte noi privind căile neidentice de trecere la socialism, alături de teze referitoare la construirea acestuia. Astfel, de la statul dictaturii proletare la statul democrației muncitorești revoluționare, de la partidul clasei muncitoare, partid de avangardă, la partidul comunist, centrul vital al națiunii, sînt fără îndoială mutații conceptuale pe măsura unor realități aflate într-o dinamică transformare. Contribuția gîndirii politice românești, a secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a concretizat și în definirea originală a actualei etape de construcție a socialismului, la Congresul al X-lea al P.C.R., în 1969, ca etapa societății socialiste multilateral dezvoltate, îmbogățind semnificativ gîndirea și practica marxistă internațională.

Dincolo de multele exemple care se mai pot da cu referire la fixarea topografică și explicația semantică a unor localități (Malva, Vicina, Posada, Rovine) sau la numele unor cîtori de țară (Mircea cel Mare, Ion Vodă cel Viteaz, Mihai Viteazul etc.), ori la fixarea în timp a unor momente nodale din existența noastră multimilenară : 2050 de ani de la crearea statului dac independent sub Burebista, formarea poporului român în secolele VI—VII din conviețuirea etnică daco-romană, toate acestea vădesc **mobilitatea istoriei.** Angajată profund în epocă, cu multiple valențe patriotice formative, istoria, aflată la cotele fierbinți ale înfăptuirilor socialiste românești, se găsește prin specificul ei pe baricadele luptei și muncii revoluționare, sub imperativul permanentei înnoiri.

Mugur MOȘ
profesor

Cetăți ale luminii

(Urmare din pag. I)

mondială de dezvoltare a producției hidroenergetice. Și această subliniere este cu atît mai relevantă dacă ținem seama de faptul că realizarea acestor obiective ridică probleme complexe și indeosebi necesită insemnate resurse financiare. Investiția specifică pe kilowatul instalat este de circa 3 ori mai mare decît în centralele termice pe cărbune. Este rentabilă construirea de hidrocentrale atît timp cît costul de realizare a investițiilor este destul de ridicat ? Cît ar fi de costisitoare, la inceput, energia captată din forța apelor devine rentabilă și eficientă. O dată construite, hidrocentralele furnizează energia aproape gratuit, economisindu-se insemnate cantități de combustibili fosili sau de valută.

— Ca limită superioară de economicitate — precizează ing. Petru Antoci, de la Institutul de studii și proiectări hidroenergetice — au fost promovate centralele hidroelectrice al căror cost se incadra în limita superioară de 0,50 lei pe kWh și al căror termen de recuperare a investiției era de pînă la 25 de ani. Dar schimbările intervenite în creșterea prețurilor combustibililor, în general, și indeosebi a hidrocarburilor vor determina reaprecierea criteriilor de eficiență. Apa constituie o mare bogăție națională. Exploatarea potențialului hidroenergetic se face pe baza **„Programului național de amenajare a bazinelor hidrografice ale țării"** adoptat de conducerea partidului, program care abordează într-o concepție unitară de ansamblu realizarea tuturor amenajărilor hidroenergetice, corelarea judicioasă a tuturor folosințelor de apă. Menționez că la majoritatea amenajărilor hidroenergetice realizate (prevăzute cu mari lacuri de acumulare, cu regularizare sezonieră sau anuală) valoarea investiției a fost acoperită integral de costul energiei electrice produse, celelalte folosințe de apă, în principal alimentările cu apă potabilă și industrială, irigațiile și căile de comunicație, beneficiind, practic gratuit, de aceste acumulări și folosințe.

În perspectivă rămîn de amenajat zone de riuri cu potențial mai scăzut, cu condiții morfologice mai puțin favorabile, ceea ce conduce la creșterea indicelui de volum de lucrări construcții-montaj și echipamente pe unitatea de capacitate și produs. Oricum, analizate pe ansamblu, aceste obiective complexe rămîn eficiente și se justifică realizarea lor. As cita în acest sens o remarcă făcută într-o publicație de specialitate : **„Fiecare baril de petrol extras este pierdut pentru generațiile viitoare, în timp ce fiecare baraj suplimentar reprezintă o sursă durabilă de energie".**

Harta hidroenergetică a României nu poate să nu impresioneze, atît prin ceea ce s-a realizat, cît și prin ceea ce se prevede în perspectivă. **Numai în acest an vor fi dați în exploatare peste 700 MW, ajungîndu-se astfel ca puterea instalată în hidrocentrale să fie de 5 200 MW,** cu care se vor putea produce anual peste 15 miliarde kWh de energie electrică. Prin investițiile care se vor executa în acest cincinal, în conformitate cu obiectivele Congresului al XIII-lea al partidului, **urmează să fie puse în funcțiune 80 hidrocentrale, cu o putere instalată de circa 3 000 MW.** Se poate afirma cu deplin temei că, de fapt, prin volumul de lucrări ce trebuie efectuate și forțele ce le angajează, programul de amenajări hidroenergetice este un program al intregii economii naționale. Realizarea acestor vaste lucrări antrenează practic toate ramurile economiei naționale. Dacă amintim numai domeniul construcțiilor de mașini, trebuie arătat că, dacă în primii ani ai bătăliei pentru stăpînirea kilowaților riurilor de energie importam în intregime echipamentul electromecanic necesar amenajărilor hidroenergetice, **în prezent acest echipament este, practic, fabricat în intregime în țara noastră.**

În afara celor peste 60 de centrale hidroelectrice aflate în construcție, alte 100 se află într-o fază avansată de proiectare și avizare, urmînd a intra în execuție, ne confirmă specialiștii de la Institutul de studii și proiectări hidroenergetice București. O categorie aparte a obiectivelor de perspectivă o reprezintă centralele hidroelectrice ce pot fi realizate în comun cu țările vecine și prietene — U.R.S.S., R. P. Bulgaria și R.S.F. Iugoslavia. Pe riurile de graniță româno-sovietică se poate valorifica potențialul Tisei, Prutului și al Dunării, la granițele româno-bulgară și româno-iugoslavă se poate fructifica potențialul hidro al fluviului Dunărea în hidrocentralele de la Turnu Măgurele — Nicopole, Călărași — Silistra, Dinogeția și Gogoșu, gen de lucrări în care partea română are o bogată experiență de proiectare și execuție acumulată prin realizarea cu succes a sistemelor hidroenergetice și de navigație de la Porțile de Fier I și II. Unele dintre ele pot fi promovate în scop complex, respectiv pentru satisfacerea cerințelor de irigații, căi de comunicații etc.

Un domeniu nou în amenajarea hidroenergetică a țării îl constituie în perspectivă centralele hidroelectrice cu acumulare prin pompaj. Prin funcționalitatea lor, aceste centrale sînt destinate preluării părții variabile a consumului de energie electrică, zilnică sau săptămînală, folosind energia din afara orelor de sarcină maximă pentru producerea energiei corespunzătoare în orele așa-zise de virf. Construcția acestor centrale este impusă, pe de o parte, de amplificarea dezvoltării capacităților din centralele termoelectrice pe cărbune inferior și de apariția în următorii ani a centralelor nuclearo-electrice, cu un grad limitat de funcționare la sarcină variabilă, iar pe de altă parte de epuizarea treptată a posibilităților de realizare a centralelor hidroelectrice gravitaționale cu specific de virf. Ele se prevăd a fi realizate etapizat, în principal în nordul țării.

Punerea în valoare a cărbunelui nostru alb este una dintre operele cele mai frumoase și eficiente ale orînduirii socialiste, cu influențe economico-sociale deosebite și necesare. Zeci și zeci de hidrocentrale de puteri mai mici sau mai mari își reazemă pilonii în albiile Dunării, Oltului, Argeșului, Someșului, Bistriței, Siretului și ale tuturor riurilor țării, oferind azi economiei miliarde de kilowați-oră de energie. Sînt cetăți ale luminii care vor dăinui în timp, sînt eforturi pentru clipa de azi, pentru ziua de mîine.

DISTINCȚII DECERNATE ÎNTREPRINDERILOR FRUNTAȘE ÎN ÎNTRECEREA SOCIALISTĂ

ANGAJARE FERMĂ PENTRU ÎNDEPLINIREA SARCINILOR DE PLAN

„Steagul Roșu" și „Diploma de Onoare" ale Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România au fost decernate, simbătă, în cadrul adunării generale a reprezentanților oamenilor muncii, întreprinderii de sere „30 Decembrie", sectorul agricol Ilfov — unitate distinsă cu înaltul titlu de „Erou al Muncii Socialiste" — pentru ocuparea locului I pe țară, în întrecerea socialistă pe anul 1985.

Participanții la adunare au adresat, într-o atmosferă însuflețitoare, de fermă angajare revoluționară, o telegramă **tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România**, în care se spune :

Conferirea înaltului titlu de „Erou al Muncii Socialiste" întreprinderii de sere „30 Decembrie", sectorul agricol Ilfov, are loc, printr-o fericită coincidență, în perioada cînd se împlinesc 21 de ani de la istoricul Congres al IX-lea al P.C.R., care v-a ales, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, în suprema funcție de secretar general al partidului, oferindu-ne un minunat prilej de a vă aduce omagiul nostru fierbinte, de profundă dragoste și recunoștință, pentru tot ceea ce ați făcut și faceți spre gloria și măreția patriei, pentru binele și fericirea poporului, pentru triumful idealurilor de pace, înțelegere și colaborare între națiuni.

Vizitele întreprinse de dumneavoastră în întreprinderea de sere „30 Decembrie", indicațiile și orientările pe care ni le-ați dat — se subliniază în telegramă — **au stat la baza programelor de acțiune, a întregii noastre activități, ne-au călăuzit spre rezultate tot mai bune.**

Atribuirea înaltului titlu de „Erou al Muncii Socialiste" unității noastre ne onorează și, în același timp, ne obligă la eforturi tot mai mari, la o activitate tot mai susținută, pentru a răspunde, prin noi și vrednice fapte de muncă, încrederii acordate.

Ne angajăm, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, să realizăm și să depășim sarcinile de plan pe acest an la toți indicatorii.

★

Întreprinderii forestiere de exploatare și transport din Rimnicu Vilcea, distinsă cu înaltul titlu de „Erou al Muncii Socialiste", i-au fost decernate, simbătă, în cadrul adunării generale a reprezentanților oamenilor muncii, „Steagul Roșu" și „Diploma de Onoare" ale Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România, pentru ocuparea locului I pe țară în întrecerea socialistă pe anul 1985 între unitățile industriale cu profil similar.

Într-o atmosferă de puternică angajare muncitorească și vibrație patriotică, participanții la adunare au adresat **tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România**, o telegramă, în care se spune :

Acționînd sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, am desfășurat mai bine activitatea, punînd accentul pe laturile calitative, de eficiență ale producției, am promovat consecvent tehnologii avansate și am acordat o atenție deosebită ridicării nivelului nostru de pregătire politico-profesională, eforturi răsplătite din plin de înaltele însemne ale hărniciei de care ne bucurăm astăzi.

Sintem hotărîți să îmbogățim experiența dobîndită pînă acum, să înregistrăm — și în acest an — rezultate bune, exprimate în îndeplinirea indicatorilor de plan și a angajamentelor asumate, astfel încît, în condițiile creșterii productivității muncii și reducerii costurilor de producție, să obținem o eficiență superioară realizărilor din cincinalul trecut.

Vă încredințăm, mult stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, că, asemenea întregului nostru popor, vom acționa fără preget, cu toată energia și puterea de muncă, pentru obținerea unor succese tot mai importante, cinstind, în acest fel, împlinirea a 21 de ani de la Congresul al IX-lea al P.C.R., cînd în fruntea partidului și a destinelor țării ați fost ales dumneavoastră, cel mai iubit fiu al națiunii, care v-ați dedicat eroica viață și activitate revoluționară înfloririi continue a patriei, bunăstării poporului, creșterii prestigiului și a rolului României socialiste în lume.

În județul Neamț s-a încheiat secerișul grîului

Oamenii muncii din agricultura județului Neamț, acționînd cu dăruire și răspundere, folosind din plin timpul bun de lucru și baza tehnico-materială de care dispun, au încheiat recoltarea grîului. Lucrătorii ogoarelor consacră acest succes împlinirii a 21 de ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român care a ales în fruntea partidului pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al poporului, neînfricat militant revoluționar, luptător neobosit pentru pace și colaborare pe întreaga planetă.

În telegrama adresată **tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România**, de Comitetul județean Neamț al P.C.R. se arată că, în prezent, eforturile oamenilor muncii din agricultura județului sînt concentrate la eliberarea terenurilor, efectuarea arăturilor, întreținerea culturilor prășitoare, strîngerea și depozitarea furajelor. O atenție deosebită se acordă realizării programelor din zootehnie și din celelalte sectoare, livrării unor cantități sporite de produse agricole la fondul de stat și la fondul de autoaprovizionare.

Este exprimată, totodată, hotărîrea lucrătorilor ogoarelor județului Neamț de a acționa cu toată energia pentru transpunerea în practică a sarcinilor, orientărilor și indicațiilor date de secretarul general al partidului în vederea creșterii producțiilor vegetale și animale, înfăptuirii noii revoluții agrare, a obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului.

Programarea muncii cotidiene

(Urmare din pag. I)

sau delegate subordonaților ; să se concentreze eforturile asupra aspectelor-cheie, prioritare, pentru realizarea principalelor obiective (creșterea producției nete, sporirea exportului, innoirea produselor etc.) ; să se asigure soluționarea în primele ore ale zilei de muncă a celor mai importante și dificile probleme ; sarcinile mai puțin pretențioase, care nu necesită o concentrare deosebită din partea cadrelor de conducere, să fie grupate spre sfîrșitul zilei de muncă ; programarea zilnică a unei rezerve de timp pentru soluționarea problemelor neprevăzute, importante și urgente, în special pentru cadrele de conducere de nivel superior și mediu ; rezolvarea în plenul organelor de conducere colectivă a problemelor esențiale pentru întreprindere, cum ar fi cele privind structura producției, investițiile, asimilarea produselor noi, exportul ș.a.

Pentru programarea utilizării timpului de lucru, pe baza regulilor menționate și a altora, conducătorii pot folosi diverse modalități, cum ar fi **graficul de muncă lunar, săptămînal sau chiar zilnic, tabloul de bord, agende, fișele individuale pe probleme etc.**

Important este ca prin intermediul acestor instrumente de programare să se ordoneze sarcinile în funcție de priorități, astfel încît problemele inedite și urgente — și în specificul muncii de conducere este frecventă apariția lor — să nu treacă pe primul plan în dauna celor importante, care condiționează eficiența activității întreprinderii pe termen lung, mediu și scurt. Evitarea substituirii problemelor prioritare cu cele urgente — situație întîlnită cu ocazia unor anchete efectuate în munca a nu puțini directori — este esențială pentru realizarea sarcinilor programate. Altminteri, programarea activității cadrelor de conducere își atinge în prea puțină măsură scopul cu tot cortegiul de efecte negative care derivă din aceasta.

Stabilirea unui program judicios de activitate și efortul sistematic de concretizare a lui nu sînt însă suficiente. **Esența activității de conducere, mai ales în sistemul autoconducerii muncitorești, o constituie munca cu oamenii.** Complexitatea și multitudinea acestor raporturi fac imposibilă prescrierea unor modele, formule sau rețete, a căror aplicare să garanteze instituirea unor relații ideale între cadrele de conducere și colaboratori, care să favorizeze un nivel ridicat de creștere a eficienței economice a întreprinderii. În schimb, ca urmare a evoluției teoriei și practicii conducerii, **s-a conturat un ansamblu de reguli de comportare a cadrelor de conducere în procesul muncii, a căror cunoaștere și aplicare sînt esențiale pentru realizarea obiectivelor planificate.** Dintre acestea prezentăm selectiv pe cele considerate de majoritatea specialiștilor ca indispensabile pentru buna desfășurare a muncii de conducere. Care sînt acestea ? Să tratezi alte persoane așa cum ai vrea să fii tratat ; să respecți personalitatea fiecărei persoane, demnitatea sa ; să iei oamenii așa cum sînt, și nu așa cum îți închipui că ar trebui să fie, prin urmare, să nu aștepți de la ei imposibilul ; personalul, preocupările și aspirațiile lui se cunosc cel mai bine prin contacte directe, cît mai frecvente ; să tratezi în mod diferențiat fiecare persoană, căutînd să înțelegi colaboratorii, să te situezi în locul lor, bazat pe calitățile, cunoștințele, deprinderile și aptitudinile pe care efectiv le posedă ; să nu ții „predici", ci să dai exemplu personal ; să fii imparțial ; să respecți întotdeauna cuvîntul dat, întrucît cadrul de conducere trebuie cunoscut ca un om de cuvînt ; orice om al muncii trebuie informat dinainte cu privire la modificările ce vor afecta situația sa în cadrul unității economico-sociale ; să acționezi continuu pentru dezvoltarea spiritului de colaborare, pentru crearea unui climat de încredere reciprocă ; să utilizezi competențele și responsabilitățile atribuite cu tact, asigurînd impunerea în fața colaboratorilor prin autoritatea cunoștințelor, și nu prin constrîngere ; comunicarea și aplicarea sancțiunilor trebuie efectuate cu tact ; cînd se produc dificultăți sau insuccese, datorită colaboratorilor, cadrul de conducere să depisteze mai întîi partea sa de vină ; recunoașterea calităților, cunoștințelor, aptitudinilor și deprinderilor colaboratorilor are un pronunțat caracter stimulator în procesul muncii.

În modelarea relațiilor dintre cadrele de conducere și colaboratori, o atenție majoră să se acorde **maximizării motivării, conteresării personalului muncitor.** Noul mecanism economico-financiar, trecerea la o dezvoltare predominant intensivă impun, ca o componentă de cea mai mare importanță, o **ridicată motivare a oamenilor muncii în a stabili obiective și sarcini mobilizatoare și în a le executa în condiții de eficiență cît mai ridicată.** În aplicarea acordului global sau a acordului direct, a celorlalte forme de retribuire, a ansamblului stimulentelor stabilite prin lege, cadrele de conducere să aibă în vedere în permanență aceste cerințe. Autoconducerea muncitorească, bazată pe participarea activă a oamenilor muncii în tripla lor calitate — de proprietari, producători și beneficiari — la actul deciziei, presupune ca, la începutul perioadei de plan, fiecărui om al muncii să i se comunice, foarte explicit, nivelul realizărilor ce trebuie obținute și, corelat cu aceasta, a recompenselor la care are dreptul în funcție de rezultatele efective. Recompensarea este necesar să se efectueze imediat ce au fost obținute rezultatele, pentru a avea pe plan psihologic maximum de efect motivațional, ceea ce se va reflecta în creșterea aportului personalului pe termen mediu și lung. O cointeresare puternică a personalului se obține prin utilizarea combinată a recompenselor materiale cu cele morale, amplificîndu-le gradual. În mod similar se pune și problema sancționării, avîndu-se în vedere cerința minimizării penalizării personalului. O contribuție majoră la motivarea personalului aduce asigurarea personalului muncitor în permanență cu sarcini mobilizatoare, care să „sfideze" posibilitățile, incitînd la autodepășire, la creativitate.

În ansamblul activității cadrelor de conducere, **programarea controlului** ocupă și trebuie să ocupe o poziție centrală. Studii efectuate de numeroși specialiști de la noi din țară și din străinătate atestă necesitatea ca în domeniul controlului accentul să se pună pe **calitatea lui,** pe capacitatea de a preveni, de a orienta rapid o situație critică în direcția dorită, cu alte cuvinte pe capacitatea de a da soluții. Practica arată că atît un control exagerat, cît și un control insuficient sînt la fel de greșite, de ineficiente. Cînd se controlează prea mult se înăbușă inițiativa, creativitatea, dinamismul, iar cînd se controlează prea puțin, calitatea lucrărilor curente, realizarea sarcinilor de producție zilnice scad, responsabilitățile se diminuează, iar disciplina muncii lasă adesea de dorit. Controlul trebuie să fie prezent acolo unde este necesar și cînd este necesar. În aceasta constă arta conducerii, în aceasta constă arta controlului.

TELEGRAMĂ

Primul ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, tovarășul Constantin Dăscălescu, a trimis președintelui guvernului spaniol, Felipe Gonzalez Marquez, o telegramă, prin care îi adresează, cu prilejul reinvestirii în această funcție, calde felicitări, împreună cu cele mai bune urări. În telegramă se exprimă convingerea că raporturile de colaborare dintre România și Spania se vor dezvolta în continuare pe multiple planuri, în folosul celor două popoare, al cauzei păcii, securității și cooperării în Europa și în lume.

tv

11,30 Telex
11,35 Lumea copiilor ● Telefilmoteca de ghiozdan (color). „Vizitatorii" — episodul 8
12,40 Din cununa cîntecului românesc (color). Muzică populară
13,00 Album duminical (parțial color)
14,45 Contemporanii noștri. Oamenii primului seceriș — reportaj
15,00 Închiderea programului
19,00 Telejurnal
19,20 Țara mea azi, „Epoca Nicolae Ceaușescu". Județul Cluj în anul 65 al partidului. Reportaj (color)
19,40 Cîntarea României (color). De pe marea scenă a țării pe micul ecran. Emisiune realizată în colaborare cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste și cu Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Cluj
20,35 Film artistic. „După mulți ani". Premieră TV. Producție a studiourilor din R.P.D. Coreeană
21,50 Telejurnal
22,00 Închiderea programului

LUNI, 28 IULIE

20,00 Telejurnal
20,20 Orizont tehnico-științific. Biotehnologiile. Documentar (color)
20,40 Tezaur folcloric (color)
20,55 Film serial (color). „Cristofor Columb". Premieră pe țară. Coproducție internațională. Episodul 1
21,50 Telejurnal
22,00 Închiderea programului

ZIUA NAȚIONALĂ A REPUBLICII PERU

Domnului ALAN GARCIA PEREZ

Președintele Republicii Peru

LIMA

Aniversarea a 165 de ani de la proclamarea independenței naționale a Republicii Peru îmi oferă plăcutul prilej de a vă adresa, în numele poporului român și al meu personal, calde felicitări și urări de sănătate și fericire personală, de progres și prosperitate pentru poporul peruan prieten.

Îmi exprim convingerea că, prin eforturi comune, relațiile de prietenie și colaborare dintre țările noastre vor cunoaște o dezvoltare tot mai largă, în interesul ambelor țări și popoare, al cauzei păcii și înțelegerii în lume.

NICOLAE CEAUȘESCU
Președintele Republicii Socialiste România

Poporul peruan sărbătorește împlinirea a 165 de ani de la actul istoric din 28 iulie 1821, cînd, în urma victoriei repurtate asupra trupelor coloniale spaniole, a fost proclamată independența Republicii Peru.

Asemenea altor țări de pe continentul latino-american, Republica Peru se află angajată pe calea consolidării independenței politice printr-o cît mai largă independență economică, prin redobîndirea controlului asupra resurselor naționale și valorificarea lor în interesul propriei dezvoltări. Stabilind ca obiectiv prioritar edificarea unei industrii naționale moderne, guvernul de la Lima a avut și are în vedere ca, paralel cu extinderea industriei extractive — țara dispune de mari zăcăminte de cupru, aur, argint, uraniu, petrol, plumb etc. — să se asigure dezvoltarea accelerată a industriilor prelucrătoare. Agricultura, sector de bază al economiei, sensibil modernizată ca urmare a reformei agrare și a structurilor nou create, se bucură, de asemenea, de o atenție deosebită.

În prezent, un accent important se pune pe dezvoltarea industriei energetice, considerată un element prioritar în continuarea procesului de creștere economică. Conform planurilor în vigoare pentru actualul deceniu, puterea instalată urmează să crească într-un ritm mediu anual de 7—8 la sută, astfel ca în 1990 capacitatea instalată totală să ajungă la 6 000 MW.

Poporul român urmărește cu interes și simpatie eforturile poporului peruan pe calea dezvoltării de sine stătătoare. Între România și Peru s-au statornicit și se dezvoltă legături de prietenie, stimulate de afinitățile de limbă și cultură. Atît în sfera schimburilor bilaterale, cît și pe planul vieții internaționale, colaborarea româno-peruană a înregistrat în ultimii ani un curs ascendent, favorizată fiind de preocupările comune ale celor două popoare privind accelerarea dezvoltării social-economice, statornicirea în lume a unui climat de pace, securitate politică și economică, bună înțelegere.

O contribuție de cea mai mare însemnătate la amplificarea relațiilor româno-peruane a avut vizita efectuată în Peru de președintele Nicolae Ceaușescu, vizită care a deschis noi și largi perspective colaborării pe multiple planuri între cele două țări și popoare. Se poate aprecia că extinderea în continuare a raporturilor fructuoase dintre România și Peru corespunde pe deplin intereselor ambelor țări, reprezentînd, totodată, un aport de seamă la cauza progresului, păcii și destinderii în lume.

Sprijin ferm cauzei reunificării Coreei

„Luna de solidaritate cu lupta poporului coreean" a fost marcată și în acest an pe toate continentele prin numeroase acțiuni desfășurate între două date semnificative : 25 iunie, ziua în care, în 1950, a început agresiunea imperialistă în Coreea, și 27 iulie, cînd trei ani mai tîrziu era semnat armistițiul de la Panmunjon.

În conștiința opiniei publice progresiste a rămas adînc gravată amintirea luptei pline de jertfe a poporului coreean împotriva agresorilor, luptă încununată de victorie, dovadă elocventă că în zilele noastre nu poate fi înfrînt un popor care se ridică cu întreaga sa energie în apărarea cuceririlor revoluționare, a ființei naționale, a dreptului inalienabil de a-și hotărî singur destinul.

Cu fiecare an, marcarea „Lunii de solidaritate" a prilejuit evocarea acestor învățăminte de mare însemnătate, ca și evidențierea eforturilor depuse de poporul prieten coreean pentru reconstruirea patriei, pentru dezvoltarea ei economico-socială, stăruința cu care R.P.D. Coreeană, ca și forțele democratice, patriotice din Coreea de Sud acționează pentru a se pune capăt scindării țării.

În perioada care a trecut de la încheierea războiului, oamenii muncii din R.P.D. Coreeană, angajați într-o uriașă operă de refacere a țării, au obținut, sub conducerea Partidului Muncii, în frunte cu tovarășul Kim Ir Sen, realizări de seamă în creșterea forțelor de producție, în dezvoltarea științei și culturii, în ridicarea nivelului de trai. Astăzi, R.P.D. Coreeană, reclădită din temelii, se află în plină dezvoltare economică și socială.

Așa cum se știe, paralel cu activitatea fructuoasă desfășurată pentru dezvoltarea economico-socială a țării, Partidul Muncii din Coreea, Guvernul R.P.D. Coreene au depus eforturi permanente în vederea reunificării patriei, a cărei scindare a afectat grav interesele întregului popor coreean, constituind o sursă de tensiune în zona respectivă, ca și pe plan internațional. În vederea înlăturării acestei anomalii istorice, R.P.D. Coreeană a formulat numeroase propuneri constructive, sintetizate în programul privind constituirea Republicii Confederale Democrate Koryo. Aceluiași deziderat major i s-a circumscris și propunerea Guvernului R.P.D. Coreene referitoare la organizarea de tratative tripartite între R.P.D. Coreeană, Statele Unite ale Americii și Coreea de Sud, inițiativă care, ca și cele precedente, a avut un puternic ecou în rîndurile poporului coreean, bucurîndu-se, în același timp, de un amplu sprijin din partea a numeroase guverne. În acest scop, R.P.D. Coreeană a propus ținerea de convorbiri între ministrul forțelor armate al R.P.D. Coreene, comandantul-șef al trupelor unite din Coreea de Sud și ministrul sud-coreean al apărării, convorbiri avînd drept țel înlăturarea stării de confruntare.

Pe linia inițiativelor constructive se înscrie și declarația Guvernului R.P.D. Coreene, dată publicității în urmă cu o lună, prin care se propune transformarea Peninsulei Coreea într-o zonă a păcii, liberă de arme și baze nucleare. Ca și inițiativele precedente, această declarație se află în consens cu interesele soluționării pașnice a problemei reunificării Coreei, ale creării unui climat de pace și securitate în Asia și în întreaga lume.

După cum este știut, poporul român și-a manifestat constant solidaritatea cu cauza dreaptă a poporului coreean, atît în anii grei ai războiului, cît și în perioada care a trecut de atunci, a sprijinit și sprijină cu hotărîre inițiativele și propunerile conducerii de partid și de stat a R.P.D. Coreene îndreptate spre reunificarea pașnică, democratică și independentă a Coreei. **„România** — sublinia tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU — a sprijinit și sprijină în mod hotărît politica justă și constructivă promovată de Partidul Muncii din Coreea, inițiativele și propunerile Republicii Populare Democrate Coreene menite să ducă la implinirea aspirațiilor naționale pe deplin legitime ale întregii națiuni coreene, de unificare independentă și pașnică a patriei, fără nici un amestec din afară".** Această poziție consecventă și-a găsit multiple expresii, inclusiv la Organizația Națiunilor Unite și în alte foruri internaționale.

Poporul nostru împărtășește convingerea că stă în puterea poporului coreean de a-și înfăptui această sacră năzuință. În acest spirit, cu prilejul „Lunii de solidaritate", în țara noastră au avut loc acțiuni și manifestări în cadrul cărora reprezentanți ai opiniei publice au exprimat sprijinul ferm față de cauza dreaptă a reunificării Coreei, încrederea că această năzuință fundamentală va fi împlinită. Aceleași sentimente și-au găsit expresia în telegramele și mesajele adresate de organizațiile de masă și obștești din România organizațiilor similare din R.P.D. Coreeană. Toate acestea ilustrează grăitor solidaritatea celor mai largi categorii de oameni ai muncii din țara noastră față de eforturile poporului coreean pentru reunificarea patriei sale.

Marcarea „Lunii de solidaritate" din acest an constituie un nou prilej de a evoca bunele relații de prietenie și colaborare dintre România și R.P.D. Coreeană. Spre satisfacția reciprocă, raporturile bilaterale, care s-au îmbogățit mereu în anii construcției socialismului în cele două țări, continuă să cunoască un curs ascendent, beneficiind de cadrul propice creat prin Tratatul de prietenie și colaborare și Declarația comună, semnate la nivelul cel mai înalt. Pe linia, lărgirii și diversificării relațiilor reciproce, Acordul de lungă durată de colaborare și cooperare economică și tehnico-științifică pînă în anul 2000, document ce poartă semnăturile tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Kim Ir Sen, definește cadrul conlucrării rodnice, într-o amplă perspectivă, între țările noastre. În același timp, se lărgesc legăturile în cimpul științei și culturii, schimburile de experiență pe linie de partid și de stat, în diverse domenii ale construcției socialiste.

Factorul dinamizator al dezvoltării dintre țările și popoarele noastre îl constituie legăturile de prietenie și solidaritate revoluționară dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Coreea. În acest cadru, un rol hotărîtor l-au avut și-l au întîlnirile frecvente, devenite tradiționale, dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Kim Ir Sen. Cordialitatea raporturilor reciproce, amploarea și profunzimea lor au fost puse în lumină o dată în plus de primirea călduroasă și manifestările de stimă și înaltă prețuire cu care a fost întîmpinat tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, cu ocazia vizitei oficiale de prietenie efectuate anul trecut în R.P.D. Coreeană, de înțelegerile realizate cu acel prilej. Nu încape îndoială că dezvoltarea în continuare a colaborării româno-coreene pe plan politic, economic, tehnico-științific și cultural corespunde intereselor celor două popoare, înscriindu-se ca o contribuție de seamă la cauza păcii, socialismului, progresului și înțelegerii internaționale.

La încheierea „Lunii de solidaritate cu lupta poporului coreean", poporul român își reafirmă sentimentele de caldă prietenie și solidaritate militantă cu poporul prieten coreean, voința de a conferi noi dimensiuni relațiilor strînse de prietenie și colaborare dintre Republica Socialistă România și R.P.D. Coreeană, precum și încrederea că dezideratul fierbinte al poporului coreean de a trăi într-o Coree unificată, democratică, prosperă și iubitoare de pace își va găsi împlinirea, înscriindu-se ca o contribuție de seamă la cauza păcii și progresului în întreaga lume.

V. OROS

Luna de solidaritate cu lupta poporului coreean

INFORMAȚII SPORTIVE

ȘAH : Kasparov — Karpov din nou față în față, pentru titlul mondial

Luni începe, la Londra, meciul dintre marii maeștri sovietici Gary Kasparov, actualul campion al lumii, și Anatoli Karpov, fost campion mondial. După cum se știe, în joc va fi titlul mondial de șah.

Kasparov este al 13-lea campion mondial de șah — după Steinitz, Lasker, Capablanca, Alehin, Euwe, Botvinik, Smislov, Tal, Petrosian, Spasski, Fischer și Karpov.

Această dispută, care constituie revanșa întîlnirii de anul trecut (încheiată în luna noiembrie cu victoria lui Kasparov), programează un total de 24 de partide. Primele 12 se desfășoară la Londra, iar următoarele 12 vor avea loc la Leningrad. Câștigătorul va putea fi desemnat mai devreme de sfîrșitul acestui maraton șahistic numai dacă își va asigura 6 victorii — ceea ce reprezintă plafonul limită de scor.

Arbitrul acestui meci revanșă va fi vest-germanul Lothar Schmid — același care a condus și memorabilele întîlniri Fischer — Spasski (1972) și Karpov — Korcinoi (1978). Se va juca de trei ori pe săptămînă (luni, miercuri și vineri), întreruptele urmînd să se desfășoare a doua zi.

De reținut că este vorba de un meci jubiliar, deoarece campionatul mondial de șah împlinește exact 100 de ani de la prima sa ediție.

TENIS. ● În sferturile de finală ale turneului internațional de tenis pentru juniori de la Katowice, jucătorul român Adrian Popovici l-a întrecut cu 6—0, 6—1 pe F. Zsolt (Ungaria), iar Krisztof Ganscik (Polonia) l-a eliminat cu 4—6, 6—0, 6—1, pe Silviu Gorgan (România).

● Finala competiției internaționale de tenis pentru juniori „Cupa Galea" se va disputa între selecționatele Cehoslovaciei și Spaniei. În semifinale, desfășurate în orașul francez Vichy, echipa Cehoslovaciei a învins cu 3—2 formația U.R.S.S., iar selecționata Spaniei a întrecut, tot cu 3—2, echipa R. F. Germania.

CICLISM. ● Etapa a 8-a a Turului ciclist al Bulgariei (Jambol — Svilengrad, 123 km) a revenit sovieticului Işcenko, în 3 h 07'55". În clasamentul general conduce bulgarul Anghelov, urmat la 57" de sovieticul Zagrebelnii. Pe echipe, primul loc este ocupat de U.R.S.S., urmată de Bulgaria I, Bulgaria II, România (formația de tineret), Maroc, Cehoslovacia, R. D. Germană, Grecia și Iugoslavia ● În „Turul Franței", etapa a 21-a (Saint Etienne — Clermont Ferrand, 189 km) a revenit elvețianului Erich Maechler, în 5 h 32'40", urmat la 34" de belgianul Ludo Peeters. Lider al clasamentului general se menține americanul Gregg Lemond.

BASCHET. Primele meciuri din cadrul turneului internațional de baschet pentru echipe de juniori de la Dimitrovgrad (Bulgaria) s-au încheiat cu următoarele rezultate: Grecia — Italia 93—63 (42—37); Iugoslavia — Cehoslovacia 76—68 (46—21); U.R.S.S. — Bulgaria (B) 82—40 (35—23).

SCRIMA. La Campionatele mondiale de scrimă de la Sofia, în proba feminină de floretă, sportiva română Ana Georgescu s-a calificat pentru turul al treilea alături de Strachan (Anglia), Krolikowska (Polonia), Luan (R. P. Chineză), Vociakina (U.R.S.S.), Brouquier (Franța).

teatre

● Teatrul de operetă (14 80 11, la Teatrul de vară Herăstrău) : **Parada melodiilor** — 19,30
● Teatrul de comedie (16 64 60) : **Măseaua de minte** — 19
● Teatrul Mic (14 70 81, în rotonda scriitorilor din Cișmigiu) : Spectacol de sunet și lumină **„Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie"** — 21
● Teatrul Giulești (sala Majestic, 14 72 34) : **Iarna cînd au murit cangurii** — 19
● Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (15 56 78, sala Savoy) : **Romeo și Julieta la Mizil** — 19,30; (grădina Boema) : **Eu vă fac să rîdeți... la Boema** — 19,30
● Teatrul „Țăndărică" (15 23 77, sala Victoria) : **Guliver în țara păpușilor** — 11; (la Teatrul de păpuși Herăstrău) : **O fetiță caută un cintec** — 18
● Estrada Armatei (13 60 64) : **Start la... varietăți** — 19

cinema

● **Sapte băieți și o strengăriță** : VICTORIA (16 28 79) — 9; 11; 13,15; 15,30; 17,45; 20, FLACĂRA (20 33 40) — 15,30; 17,30; 19,30
● **Un comisar acuză** : LUMINA (14 74 16) — 9; 11; 13,15; 15,30; 17,45; 20
● **Fata morgana** : TIMPURI NOI (15 61 10) — 9; 11; 13; 17; 20
● **Adela** : UNION (13 49 04) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20
● **Drumul oaselor** : DRUMUL SĂRII (31 28 13) — 15; 17; 19
● **Colierul de turcoaze** : VOLGA (79 71 26) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20
● **Întunecare** : VIITORUL (10 67 40) — 15; 17,15; 19,30
● **Aventuri la Marea Neagră** : ARTA (21 31 86) — 9; 12; 16; 19, MIORIȚA (14 27 14) — 9; 12; 16; 19
● **Trandafirul galben** : PROGRESUL (23 94 10) — 15,30; 17,30; 19,30
● **Noi, cei din linia intîi** : MUNCA (21 50 97) — 15,30; 18,30
● **Furtună în Pacific** — 14; 16, **Confidențe** — 18; 20 : POPULAR (35 15 17)
● **Fata cu ochi luminoși** : BUZEȘTI (50 43 58) — 15,15; 19,15
● **Căpitanul Florian** : DACIA (50 35 94) — 9; 12; 15; 18
● **Hello, taxi** : STUDIO (59 53 15) — 10; 12,15; 14,30; 16,45; 19
● **Misterul statuii de aur** : LIRA (31 71 71) — 15; 17,15; 19,30, PACEA (71 30 85) — 15; 17,15; 19,30
● **Fiii marii ursoaice** : FERENTARI (80 49 85) — 15; 17,15; 19,30
● **Mari regizori, mari actori** : PATRIA (11 86 25) — 9; 11; 12,45; 14,30; 16,30; 18,30; 20,30
● **Infernul din zgîrie-nori** : LUCEAFĂRUL (15 87 67) — 9; 12; 15,45; 19
● **Pacea — victorie a rațiunii** : CAPITOL (16 29 17) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20,15
● **Un comando pentru apa grea** : FEROVIAR (50 51 40) — 9; 12; 16; 19, COSMOS (27 54 95) — 9; 12; 16; 19
● **Imperiul contraatacă** : EXCELSIOR (65 49 45) — 9; 11,30; 14; 16,45; 19,15
● **Iubire fără soare** : GIULEȘTI (17 55 46) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20, FLOREASCA (33 29 71) — 9; 11; 13,15; 15,30; 17,45; 20
● **Sonata pe malul lacului** : COTROCENI (49 48 48) — 15; 17,15; 19,30
● **Sînt timid, dar mă tratez** : MELODIA (11 13 49) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20
● **Visele grădinii zoologice** — 9; 11; 13; 15, **Prințesa Tana** — 17; 19 : DOINA (16 35 38)

vremea

Institutul de meteorologie și hidrologie comunică timpul probabil pentru intervalul 27 iulie, ora 21 — 30 iulie, ora 21. În țară : Vremea va fi predominant frumoasă, în cea mai mare parte a țării, iar cerul variabil, cu înnorări mai accentuate în nord și în est, unde izolat vor cădea ploi sub formă de averse, însoțite de descărcări electrice. Vîntul va sufla slab pînă la moderat. Temperaturile minime vor fi cuprinse între 8 și 18 grade, mai scăzute în depresiuni, iar maximele între 21 și 31 de grade, local mai ridicate în sud. Pe alocuri, dimineața, ceață slabă. **În București :** Vremea va fi predominant frumoasă, iar cerul variabil, favorabil ploii de scurtă durată, după-amiaza. Vîntul va sufla slab pînă la moderat. Temperaturile minime vor oscila între 15 și 17 grade, iar maximele între 28 și 31 de grade. Dimineața, ceață slabă.

DIN ORIZONTURILE CUNOAȘTERII

● PRIMUL „SERVICE" SOLAR MOBIL DIN LUME. „Una dintre noile surse de energie de mare viitor", astfel este considerată energia solară de către specialiștii marii uzine de instalații electrice a societății AEG, din Frankfurt pe Main. De curînd, ei au realizat, în premieră mondială, o stație „service" solară mobilă, capabilă să încarce simultan bateriile mai multor automobile și vehicule de alt tip, acționate cu energie solară. Această instalație și-a trecut „examenul" de omologare la sfîrșitul lunii iunie, în cadrul raliului „Turneul Soarelui", competiție organizată la Freiburg îm Breisgau, cu așa-numitele „solar-mobile". Aceste automobile funcționează cu ajutorul unor generatoare solare proprii ori aduse la bord de către statii speciale, cum este cazul noului „service" mobil, care furnizează direct vehiculelor curentul electric, asigurînd încărcarea acumulatoarelor speciale din dotarea acestora cu energia necesară propulsiei.

În perioadele de maximă insorire, stația „service" are o putere de 2 kW. Pentru asigurarea exploatării optime a instalației, panourile cu captatoare urmăresc în mod automat, precum floarea-soarelui în lan, mișcarea astrului zilei, ceea ce permite furnizarea unei cantități de energie de pînă la 10 kilowați-oră.

● LA CONCURENȚĂ CU SUDURA ELECTRICĂ. Pe magistrala Baikal-Amur, în construcția de nave, la montarea a numeroase conducte de gaze și de petrol, noile „cleiuri" purtînd denumirea „Sprut" au dovedit că pot concura cu succes sudura electrică tradițională, uneori dovedindu-se chiar superioare. Realizat de specialiștii Institutului de chimie a compușilor macromoleculari, din cadrul Academiei de științe a R.S.S. Ucrainene, noile „cleiuri" lipesc solid zeci de tipuri de metale, aliaje, mase plastice, lemn și alte materiale de construcții. Ele sînt utilizabile pe gheață și pe căldură, în aer și în apă (bunăoară, la reparații de nave, sub linia de plutire), ori chiar în medii explozive, cu produse petroliere, unde nu se poate recurge la sudura electrică.

Care este compoziția acestor „cleiuri" care prezintă, în plus, și avantajul de a feri reperele „sudate" nu numai de coroziune, dar și de uzură ? Ele sînt constituite dintr-un amestec lichid de polimeri. În prezent, specialiștii institutului au trecut la producerea de „cleiuri Sprut" de „generația a doua", pe baza a noi principii de combinare a unor polimeri de producție curentă în U.R.S.S.

● ROBOT-ASPIRATOR. Într-una din cele mai moderne clădiri publice din Tokio activează de cîtva timp un inedit „personaj", a cărui greutate este de... 480 de kilograme. În ce constă munca sa ? În curățirea, pe oră, a unei suprafețe de pardoseală de aproape 500 mp. Este vorba de un nou robot fabricat de cunoscuta firmă Toshiba. Instalația mobilă este prevăzută cu patru roți, iar tracțiunea electrică îi este asigurată de baterii cu plumb care îi oferă o autonomie de două ore, permițîndu-i să se deplaseze cu o viteză între 5 și 20 de metri pe minut. Pentru detectarea obstacolelor întîlnite în cale și pentru a putea să le evite, robotul se servește de un dispozitiv de emisie-recepție cu ultrasunete. El dispune, totodată, de un sistem de apreciere a distanței, respectiv un laser cu semiconductori. Pentru a-și efectua deplasările, robotul folosește drept reper pereții din jur, descrînd apoi trasee în formă de benzi paralele. Singurul inconvenient al acestui nou aspirator automat ? El costă peste 40 000 de dolari.

● „MARGARETKA" CU MICROPROCESOR. Cîțiva tineri specialiști de la Centrul de cercetare și dezvoltare „Prebot", din Varșovia, în colaborare cu ingineri mecanici de la Întreprinderea de produse metalice din Radom, sînt realizatorii primei mașini de scris electronice de fabricație poloneză care execută automat o serie de funcții complicate. Ușor de utilizat, „Margaretka",

Scînteia **VIAȚA INTERNAȚIONALĂ** Scînteia

ROMÂNIA ÎN ANUL INTERNAȚIONAL AL PĂCII

Inițiativele președintelui Nicolae Ceaușescu – contribuție marcantă la eforturile pentru eliminarea primejdiei nucleare, pentru un viitor de pace și progres

RELATĂRI ȘI COMENTARII ÎN PRESA DIN DIFERITE ȚĂRI ALE LUMII

Politica fermă a României de dezarmare, pace, de asigurare a viitorului liber și independent al poporului nostru, al tuturor popoarelor lumii este, în continuare, reflectată în paginile publicațiilor din diferite țări ale lumii. Articole apărute în ziare și reviste de pretutindeni, comentarii ale posturilor de radio și televiziune consacrate țării noastre, acțiunilor constructive și inițiativelor președintelui Nicolae Ceaușescu, în acest an, proclamat **Anul Internațional al Păcii,** pun în evidență înaltul prestigiu de care se bucură România, conducătorul său în întreaga lume.

Sînt, totodată, reflectate succesele obținute de țara noastră în anii deveniri sale socialiste, în diferite sectoare economice, dezvoltarea puternică a industriei, avîntul agriculturii, profundele transformări calitative pe multiple planuri, ce conferă României un nou loc între națiunile lumii.

Într-un amplu articol, cotidianul „DAILY NEWS", din Bangladesh, scoate în evidență personalitatea de excepție a președintelui Nicolae Ceaușescu, conducătorul destinelor poporului român, care, încă din fragedă tinerețe, și-a dedicat în întregime viața și activitatea slujirii celor mai nobile idealuri ale poporului, de progres, bunăstare și pace.

Prin voința unanimă a comuniștilor, a întregului popor român — relevă ziarul — Nicolae Ceaușescu se află astăzi în fruntea partidului și statului, conducînd de peste două decenii cu înțelepciune România pe calea spre progres și civilizație socialistă, pentru afirmarea ei ca țară demnă, liberă și independentă între națiunile lumii. În articol se subliniază că la procesul luptătorilor comuniști și antifasciști de la Brașov, proces de la care au trecut cinci decenii, Nicolae Ceaușescu, revoluționar înflăcărat, s-a afirmat prin curajul, clarviziunea politică și înaltul său patriotism. Personalitate proeminentă, exemplu suprem de patriot, Nicolae Ceaușescu, căruia partidul i-a încredințat rolul conducător în orientarea acestui proces, s-a transformat din acuzat în acuzator, demascînd pericolul fascismului și războiului.

Se relevă apoi că eforturile P.C.R. de a transforma procesul de la Brașov într-un mijloc activ de luptă, de demascare a pericolului fascist și de afirmare a necesității unirii tuturor forțelor patriotice antifasciste pentru salvarea libertății și independenței poporului român au fost slujite exemplar de atitudinea îndrăzneață, exigentă și principială a luptătorilor comuniști și antifasciști, pe tot parcursul procesului.

Încă în timpul procesului de la Brașov, în condițiile neînchipuit de grele ale confruntării cu organele represive ale regimului burghezo-moșieresc — subliniază ziarul din Bangladesh — s-au afirmat nobilele trăsături moral-politice de comunist ale lui Nicolae Ceaușescu — patriotismul fierbinte, devotamentul față de interesele vitale ale oamenilor muncii, ale poporului și ale țării, abnegația, fermitatea și cutezanța luptei pentru cauza socialismului și păcii.

În continuare se evidențiază că, în istoria partidului, a mișcării muncitorești și antifasciste din România, procesul politic de la Brașov din 1936 se constituie ca un eveniment deosebit de important. Prin implicațiile sale și ecoul pe care l-a avut, el a contribuit la adîncirea stării de spirit antifasciste, la o mai mare mobilizare a maselor largi populare la lupta împotriva fascismului, pentru libertatea și independența patriei, pentru un viitor democratic.

Cutezanța, fermitatea și eroismul luptătorilor comuniști și antifasciști, largul ecou în rîndul opiniei publice din țară și din străinătate — se arată în articol — înscriu procesul de la Brașov cu litere de aur în istoria bătăliilor antifasciste, revoluționare din România. Procesul de la Brașov, ca și cele care au avut loc în alte orașe ale țării, a sporit prestigiul politic al Partidului Comunist Român, care a demonstrat că dispune de forța politică și organizatorică necesară pentru a asigura triumful misiunii sale istorice de a conduce poporul pe calea spre transformarea revoluționară a societății, că și-a modelat militanți comuniști cu ferme convingeri revoluționare, profund devotați cauzei partidului și poporului.

„Președintele României, Nicolae Ceaușescu, subliniază că pentru a asigura existența omenirii trebuie eliminate armele nucleare, pînă nu este prea tîrziu" — relevă, în titlul unui articol, însoțit de portretul conducătorului statului român, ziarul japonez „AKAHATA".

Președintele Nicolae Ceaușescu, se arată în articol, a subliniat că singura cale pentru a asigura existența omenirii o reprezintă eliminarea armelor nucleare, că trebuie făcut totul pentru dezarmare, pînă nu este prea tîrziu. Evidențiind că șeful statului român apreciază situația internațională ca deosebit de gravă, dat fiind faptul că a crescut pericolul izbucnirii unui război nuclear, ziarul subliniază considerația exprimată de tovarășul Nicolae Ceaușescu : Nu există nici o alternativă pentru a asigura existența fiecărei națiuni, a întregii omeniri, decît înlăturarea cu desăvîrșire din lume a armelor nucleare.

Ziarul reflectă, totodată, poziția constructivă a conducătorului statului român în ceea ce privește necesitatea de a se acționa pentru împiedicarea războiului pe Pămînt și a militarizării Cosmosului, singura cale de apărare împotriva armelor nucleare fiind distrugerea și înlăturarea lor.

Referindu-se, într-un comentariu, la politica externă activă de pace promovată de țara noastră, RADIODIFUZIUNEA AUSTRIACĂ a evidențiat în mod deosebit inițiativele și acțiunile întreprinse de președintele Nicolae Ceaușescu în vederea realizării unor măsuri concrete de dezarmare, atît în domeniul armelor nucleare cît și al armamentelor convenționale, pentru dezvoltarea colaborării și întărirea securității în Europa și în lume, ca și pentru transformarea Balcanilor într-o zonă lipsită de arme nucleare și chimice.

În context, comentatorul a subliniat că România s-a numărat între puținele țări care au luat în ultimii ani măsuri efective de reducere a cheltuielilor militare, relevînd că țara noastră se pronunță pentru luarea în considerare a tuturor propunerilor care vizează convenirea de înțelegeri în cadrul forumurilor de negociere a unor măsuri de dezarmare. S-a evidențiat, de asemenea, semnificația apelului lansat de conducătorul statului român de a se acționa pentru reducerea și eliminarea uriașelor arsenale militare, care pun în pericol pacea omenirii.

Dezvoltarea construcției socialiste interne, succesele obținute de țara noastră în înaintarea sa pe plan economic și social, făurirea unei vieți tot mai îmbelșugate pentru întregul nostru popor sînt, de asemenea, reflectate în paginile a numeroase publicații.

Astfel, cotidianul grec „NAFTEMBORIKI", în articolul intitulat „România — participant activ la schimburile economice internaționale", evidențiază creșterea potențialului economiei naționale, dezvoltarea capacităților de producție, crearea de noi subramuri industriale, extinderea gamei produselor și îmbunătățirea constantă a calității acestor produse, ca efect al noilor cuceriri ale revoluției tehnico-științifice pe plan mondial.

Se subliniază, apoi, că de-a lungul ultimelor două decenii comerțul exterior al României a cunoscut o dezvoltare considerabilă, sub toate aspectele, înregistrînd o creștere de peste șapte ori, depășind, astfel, indicatorii de creștere a comerțului exterior pe plan internațional.

În cincinalul care s-a încheiat, balanța comercială a României a înregistrat excedente de la an la an. În structura exporturilor românești au fost operate mutații atît de ordin cantitativ, cît și calitativ, evidențiază, în continuare, ziarul, relevînd că după 1965 nomenclatorul exporturilor României s-a îmbogățit cu produse de înaltă tehnicitate din industriile de mecanică fină, aeronautică, electrotehnică și electronică, chimică și a tehnicii de calcul. Românii au elaborat programe ambițioase de ridicare a nivelului tehnic și calitativ al produselor, pe baza cărora reducerea consumului de materii prime, combustibili și energie, precum și valorificarea mai judicioasă a materiilor prime și materialelor urmează să aibă ca rezultat în perspectivă pînă în 1990 situarea produselor românești destinate exportului, sub raport calitativ, la nivel mondial.

Se arată apoi că, începînd cu anul 1965, România a dezvoltat diverse forme de cooperare economică și tehnico-științifică și a participat la activitățile unor societăți mixte atît pe teritoriul său, cît și pe teritoriul altor țări, participînd, în calitate de asociat, la activitățile unor societăți mixte în diverse țări din Europa, Asia, Africa și America Latină în domenii ca : industria minieră, agricultura și zootehnia, silvicultura și industria lemnului, industriile chimică și ușoară.

România — subliniază cotidianul — întreține relații economice cu celelalte țări socialiste și participă la diferite activități organizate în cadrul C.A.E.R. Au cunoscut o intensificare considerabilă, pe multiple planuri, și raporturile de colaborare cu țările în curs de dezvoltare, ceea ce se reflectă în creșterea rapidă a schimburilor comerciale și a cooperării economice cu aceste țări. Ea însăși țară în curs de dezvoltare și membră a „Grupului celor 77", România întreține, în prezent, relații economice cu peste 100 de țări din Africa, Asia și America Latină. Întreprinderile românești au participat sau participă la construirea de obiective economice importante în țările în curs de dezvoltare, la constituirea de societăți mixte. România trimite specialiști să lucreze în peste 60 de țări și primește la studii un mare număr de cadre din țările respective.

„România — Știința în slujba economiei" este titlul unui articol apărut în ziarul polonez „RZECZPOSPOLITA", în care se subliniază : Sarcinile științei sînt strîns legate de obiectivele actualului cincinal românesc. Tocmai la ele apelează de fiecare dată conducătorii români, în special atunci cînd subliniază necesitatea dezvoltării unei economii moderne în țara lor.

În cincinalul trecut, 1981—1985 — se arată în articol — au fost elaborate numeroase programe speciale axate pe creșterea utilizării materiilor prime și energiei, dezvoltarea bazei acestora, intensificarea recuperării și refolosirii materialelor secundare, ridicarea calității produselor și a nivelului tehnic al acestora, creșterea exportului și a productivității muncii, reducerea consumului de materii prime, de materiale, combustibili și energie, modernizarea tehnologiilor de producție și a produselor.

Știința românească are deja realizări care, introduse în practică în perioada 1986—1990, vor permite ca o mare parte din totalitatea produselor să fie la nivelul mondial sub aspectul calității și tehnologiei.

Pentru a obține asemenea rezultate și pentru a include prognoze optime în planurile economice, o contribuție importantă o au, fără îndoială, înaltul nivel al învățămîntului românesc, precum și orientarea tineretului spre domeniile cele mai necesare economiei, relevă ziarul.

O corespondență a ziarului sovietic „PRAVDA", intitulată „Succese ale constructorilor de motoare din România", relevă, între altele, că, începînd din anul 1960, Uniunea Sovietică a devenit principalul beneficiar extern al uzinei producătoare de motoare electrice asincrone din București.

Preocupările constructorilor de motoare electrice asincrone sînt, în prezent, orientate în direcția progresului tehnico-științific, menționează ziarul. În ultimii ani, au fost elaborate și asimilate în producție noi tehnologii, ceea ce a permis îmbunătățirea a numeroși parametri tehnico-funcționali ai motoarelor. Uzina — se arată în continuare — produce motoare pentru ramurile industriei chimice, extractive, constructoare și agricole. În încheiere — se spune — sub conducerea maiștrilor, în uzină funcționează cursuri permanente de perfecționare a calificării profesionale.

Într-o suită de articole consacrate țării noastre, ziarul bulgar „OTECESTVEN FRONT" evidențiază, între altele, activitățile ce se desfășoară în România în scopul utilizării energiei solare pentru o mai bună valorificare a surselor alternative.

Anul trecut — se arată într-un articol — instalațiile de folosire a energiei solare din capitala României au asigurat economisirea unei importante cantități de combustibil convențional.

Se relevă, de asemenea, că experiența pozitivă acumulată timp de aproape doi ani de Centrala pentru energie solară din cartierul „Băneasa" va fi aplicată și în alte zone ale Capitalei. Pînă la sfîrșitul cincinalului, prin utilizarea mai deplină a surselor energetice secundare, a energiei solare, eoliene și a biogazului, se apreciază că în București se vor economisi 200 000 tone combustibil convențional.

Într-un alt articol, „Otecestven Front" notează că, recent, la uzina „Electromotor" din Timișoara a intrat în funcțiune o linie robotizată destinată elaborării de subansamble pentru motoare. Această realizare, se subliniază, reprezintă rezultatul eforturilor lucrătorilor din producție, al cercetătorilor și cadrelor din institutele de învățămînt superior. Legăturile strînse ale Institutului politehnic din Timișoara cu diferite întreprinderi din țară asigură obținerea unor rezultate eficiente în aplicarea în practică a cuceririlor programului tehnico-științific.

Se arată, de asemenea, că, după părerea specialiștilor, noua linie va duce la creșterea de 3,5 ori a productivității muncii în acest domeniu. Unanimă este și aprecierea că tehnica nouă va contribui la sporirea calității producției. Acest lucru este foarte important, avînd în vedere că cea mai mare parte din producția întreprinderii este destinată exportului în peste 30 de țări.

Un reportaj despre Centrul de cercetări pentru cultura plantelor de la Dăbuleni, publicat de agenția CHINA NOUĂ, evidențiază că eforturile oamenilor, în zona nisipurior mișcătoare situată de-a lungul Dunării, în sud-vestul României, au fost încununate de succes. Centrul de cercetări pentru cultura plantelor pe terenurile nisipoase din Dăbuleni, județul Dolj, a reușit să cultive în regiune peste 2 800 soiuri diferite de cereale, plante furajere, legume și fructe. Un hectar de teren de aici poate produce în prezent circa 14 tone de porumb, sau 4 tone de grîu, sau 15 tone de caise. Trecînd de-a lungul unei livezi de pomi fructiferi, constați că ceea ce fusese un teren impropriu culturilor este acum o bază fertilă pentru agricultură, notează agenția. Se arată apoi că acest centru realizează cercetări în domeniile ameliorării solului, îngrășămintelor naturale și chimice, construirii unor sisteme de irigații, plantării de pomi și prevenirii eroziunii solului.

(Agerpres)

- **Pilduitoare activitate revoluționară, în slujba celor mai înalte idealuri ale poporului, ale întregii umanități**
- **Creșterea potențialului economiei românești – premisă a unei participări dinamice la schimburile economice internaționale**
- **Cu consecvență pentru oprirea cursei înarmărilor, pentru trecerea la măsuri efective de dezarmare**

Pentru lichidarea rachetelor nucleare în Europa

BONN 26 (Agerpres). — Prezidiul Conducerii Partidului Comunist German din R.F.G. a dat publicității, la Bonn, un document intitulat „Carta păcii", în care se pronunță pentru lichidarea rachetelor nucleare în Europa, încetarea și interzicerea experiențelor atomice, evitarea militarizării spațiului cosmic, distrugerea armelor chimice și pentru reducerea forțelor și armamentelor convenționale pe continentul european — transmite agenția A.D.N. În Carta comuniștilor vest-germani se relevă, de asemenea, că pacea și securitatea nu pot fi asigurate prin confruntare, ci numai prin eforturi unite, prin cooperare între Est și Vest — unica alternativă rezonabilă pentru evitarea unei catastrofe nucleare.

Într-o declarație făcută cu acest prilej, Ellen Weber, vicepreședinte al P.C.G., a subliniat că principiile enunțate în documentul respectiv sînt conforme voinței declarate a majorității cetățenilor vest-germani, profund preocupați de încordarea alarmantă a situației internaționale și, totodată, conștienți de necesitatea adoptării unor măsuri concrete de dezarmare.

Formarea noului guvern spaniol

MADRID 26 (Agerpres). — Primul ministru al Spaniei, Felipe Gonzalez, liderul Partidului Socialist Muncitoresc Spaniol, care a cîștigat alegerile legislative anticipate de la 22 iunie, a anunțat componența noului guvern, informează agențiile United Press International și France Presse.

Observatorii din Madrid pun în evidență continuitatea liniei politice a premierului Gonzalez, pornind de la faptul că portofoliile cheie ale cabinetului precedent, condus de același premier, și-au păstrat titularii. Este vorba de ministerele afacerilor externe, apărării, internelor și economiei și comerțului, care sînt conduse de Francisco Fernandez Ordonez, Narcis Serra, Jose Barrionuevo și, respectiv, Carlos Solchaga. Au fost schimbați, față de formula anterioară, miniștrii muncii, sănătății și industriei și au fost create două noi ministere.

Noul guvern a depus, sîmbătă, jurămîntul la Palatul Zarzuela, în fața șefului statului, regele Juan Carlos.

Cereri pentru impunerea de sancțiuni împotriva R.S.A.

STOCKHOLM 26 (Agerpres). — Primul ministru al Suediei, Ingvar Carlsson, a declarat că țara sa dorește să se ajungă la un acord în cadrul O.N.U. cu privire la impunerea de sancțiuni împotriva Republicii Sud-Africane. „Dorim să profităm de actualul climat pentru a încerca să impulsionăm adoptarea unei decizii a Națiunilor Unite, la care să se alăture S.U.A., Marea Britanie și R.F. Germania ; un astfel de boicot ar determina regimul minoritar de la Pretoria să renunțe la politica de apartheid" — a apreciat premierul suedez.

PRETORIA 26 (Agerpres). — Autoritățile de la Pretoria, în condițiile menținerii măsurilor excepționale ale stării de urgență, continuă acțiunile de represalii împotriva tuturor celor ce se opun apartheidului și metodelor discreționare. Agenția Associated Press relevă, citînd un comunicat al unui grup independent de sensibilizare a opiniei publice în legătură cu numărul victimelor poliției rasiale, că, în momentul de față, în închisorile regimului se află 8 400 de militanți antiapartheid, închiși fără judecată începînd de la 12 iunie, data promulgării stării de urgență pe întreg teritoriul R.S.A.

Pe de altă parte, din aceeași sursă se arată că numărul tinerilor africani care boicotează cursurile instituțiilor de învățămînt de toate gradele este de 300 000. Acest absenteism este explicat ca un semn de protest față de condițiile discriminatorii din școlile rezervate populației de culoare.

DELHI 26 (Agerpres). — La Delhi s-au încheiat lucrările seminarului parlamentarilor indieni consacrat condamnării politicii de apartheid a regimului de la Pretoria. În rezoluția adoptată de participanți se adresează un apel tuturor parlamentarilor lumii să sprijine adoptarea de sancțiuni eficiente împotriva R.S.A. și să ceară retragerea din Namibia a trupelor regimului rasist de la Pretoria.

La o întîlnire cu participanții la seminar, primul ministru Rajiv Gandhi a relevat necesitatea lichidării urgente a politicii de apartheid și a încetării acțiunilor agresive ale R.S.A. împotriva țărilor africane independente vecine.

PREGĂTIRI ÎN VEDEREA REUNIUNII LA NIVEL ÎNALT A O.U.A.

ADDIS ABEBA 26 (Agerpres). — Participanții la lucrările reuniunii Consiliului Ministerial al Organizației Unității Africane au pregătit întrunirea la nivel înalt a organizației, care va începe luni în capitala etiopiană. Participanții au abordat situația politică și economică a continentului, adoptînd rezoluții în legătură cu principalele probleme abordate.

Între acestea figurează situația din sudul Africii, problema Ciadului. Abordînd problematica economică a continentului, Consiliul ministerial al O.U.A. a studiat pe larg rezultatele sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. în problemele economice ale continentului și programul O.N.U. pentru redresarea economică a Africii. În context, Consiliul a cerut tuturor organizațiilor afiliate la O.N.U. și altor organizații să-și sporească acțiunile de asistență pentru țările africane.

În legătură cu situația din Orientul Mijlociu participanții la reuniune și-au reafirmat sprijinul față de ideea convocării unei conferințe internaționale de pace în Orientul Mijlociu.

ORIENTUL MIJLOCIU

BEIRUT 26 (Agerpres). — În așazisa „zonă de securitate" instituită unilateral de Israel în sudul Libanului, luptătorii din rezistență au efectuat cîteva atacuri împotriva trupelor israeliene și a unor unități ale Armatei Libanului de sud, creată și finanțată de Israel. Potrivit agenției K.U.N.A., patrioții sud-libanezi au atacat cu rachete o poziție israeliană din apropiere de orașul Einebel, cauzînd pierderi inamicului. Drept represalii, artileria israeliană a bombardat satele Kufra, Yatter, Hariss și Nadatha, provocînd daune materiale locuitorilor și incendiind recoltele.

Pe de altă parte, potrivit agențiilor K.U.N.A. și M.E.N., în sudul capitalei libaneze continuă amplasarea de forțe speciale de securitate în cadrul aplicării măsurilor de încetare a focului între părțile aflate în conflict în zona Beirutului.

TUNIS 26 (Agerpres). — Secretarul general al Ligii Arabe, Chedli Klibi, a dat publicității o declarație în care se pronunță pentru desfășurarea, cît mai curînd posibil, a unei conferințe arabe la nivel înalt, consacrată unei „acțiuni arabe comune în legătură cu conflictul arabo-israelian" — informează agenția K.U.N.A.

În perspectiva soluționării crizei guvernamentale din Italia

ROMA 26 (Agerpres). — Premierul desemnat al Italiei, Bettino Craxi, secretarul general al Partidului Socialist, și-a consacrat ziua de sîmbătă redactării programului guvernamental pe care ar urma să-l prezinte săptămîna viitoare forțelor politice cu care a căzut de acord, în principiu, asupra colaborării în guvern.

Liniile programatice ale viitorului guvern vor fi prezentate marți, în cadrul unei reuniuni a secretarilor generali ai partidelor democrat-creștin, socialist, socialist-democratic, republican și liberal.

În cursul consultărilor avute de Bettino Craxi cu partidele reprezentate în parlament a fost emisă și ideea prezentării în fața Camerei deputaților a coaliției demisionare, pentru un nou vot de încredere.

DIFERENDUL COMERCIAL S.U.A. — C.E.E.

BRUXELLES 26 (Agerpres). — La Bruxelles au continuat, săptămîna aceasta, contacte la nivel de reprezentanți ai Administrației americane și ai Comisiei executive a Pieței comune în căutarea unei soluții de compromis la diferendele comerciale S.U.A. — C.E.E. Termenul limită pentru găsirea unei căi de înțelegere este 31 iulie, în caz contrar existînd, și de o parte și de alta, amenințări cu măsuri și contramăsuri de retorsiune.

Comisia C.E.E. va prezenta, în primele zile ale săptămînii viitoare, guvernelor celor 12 țări membre, rezultatele consultărilor, reuniuni ale reprezentanților statelor C.E.E. fiind prevăzute pentru luni și miercuri, la Bruxelles.

Piața comună și Statele Unite caută să ajungă la o înțelegere pentru a soluționa contenciosul asupra citricelor. Washingtonul contestă „tratamentul preferențial" pe care C.E.E. îl rezervă citricelor importate din țări terțe ale zonei mediteraneene, cerînd tratament analog pentru produsele americane din California. Anul trecut, conflictul s-a agravat, S.U.A. luînd măsuri împotriva pastelor alimentare importate din țările C.E.E., situația fiind cunoscută sub numele de „războiul pastei". A urmat „răspunsul" țărilor comunitare, care au boicotat exporturile americane de... nuci și lămîi.

ALEGERI GENERALE ÎN THAILANDA

BANGKOK 26 (Agerpres). — În Thailanda a luat sfîrșit campania electorală în vederea alegerilor generale anticipate de la 27 iulie. Desfășurată timp de două luni, într-o atmosferă de intense frămîntări politice, campania a demonstrat că va fi dificil pentru un singur partid să cîștige o majoritate simplă de cel puțin 172 de locuri în camera inferioară a parlamentului, arată agențiile internaționale de presă. De altfel, scrutinul de duminică va reuni un număr record de candidați — 3 811 — reprezentînd cele 16 partide politice antrenate în această cursă electorală. Potrivit unor estimări ale observatorilor politici de la Bangkok, se pare că majoritatea locurilor în parlament vor reveni celor trei mari formațiuni politice — partidele democrat, al acțiunii sociale și național.

Represiuni antidemocratice în Coreea de Sud

SEUL 26 (Agerpres). — Autoritățile de la Seul continuă represiunile împotriva studenților cu vederi democrate. După cum informează agenția A.C.T.C., care citează postul de radio sud-coreean, poliția de la Seul a arestat la 22 iulie pe Kim Yun Tae, președintele Consiliului general al studenților, și alți doi studenți de la Universitatea Koryo, sub pretextul participării lor la o demonstrație antiguvernamentală la Inchon, în luna mai.

În aceeași zi, au fost arestați alți patru studenți de la Universitatea Yonse, sub acuzația de a fi încălcat așa-zisa lege pentru securitatea națională.

Agendă diplomatică

● Ministrul uruguayan al relațiilor externe, Enrique Iglesias, și-a încheiat, sîmbătă, vizita oficială de trei zile efectuată la **MOSCOVA**, la invitația guvernului sovietic. El a avut convorbiri cu ministrul de externe sovietic, Eduard Șevardnadze, și a fost primit de Andrei Gromiko, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. În cursul convorbirilor au fost abordate probleme ale cooperării bilaterale, precum și aspecte ale actualității politice internaționale, cu prioritate problemele păcii și dezarmării. ● Președintele S.U.A., Ronald Reagan, l-a primit la Casa Albă pe Jacques-Chaban Delmas, președintele Adunării Naționale a Franței, aflat într-o vizită oficială la **WASHINGTON**. Oaspetele francez s-a întîlnit, de asemenea, cu secretarul de stat, George Shultz. Au fost examinate probleme privind evoluția situației din Republica Sud-Africană. ● Aflat într-o vizită oficială la **LISABONA**, președintele Republicii Capului Verde, Aristides Pereira, a avut o rundă de convorbiri cu președintele Portugaliei, Mario Soares. Convorbirile celor doi șefi de stat au fost concentrate asupra situației grave din sudul Africii.

(Agerpres)

OPERAȚIUNEA „TITANIC"

WASHINGTON 26 (Agerpres). — Participanții la expediția de identificare și descriere a epavei pachebotului de lux Titanic, scufundat la 15 aprilie 1912, au efectuat o ultimă scufundare servindu-se de această dată și de camera de luat vederi. Cercetătorii au încercat să descopere, în ultima lor scufundare, locul în care nava a fost izbită de aisberg, accident care a dus la scufundarea vasului. Condusă de Robert Ballard, echipa a reușit din nou să pătrundă în corpul vasului, ajungînd pe puntea rezervată exclusiv membrilor echipajului. Și de această dată s-a reușit să se fotografieze multe detalii ale epavei, care urmează să fie studiate de specialiști. Expediția a fost încheiată astfel, în această fază, după 13 zile de cercetări, timp în care s-au efectuat 11 plonjări cu ajutorul submarinului „Alvin", la o adîncime de 4 000 metri.

Scufundarea Titanicului s-a soldat cu moartea a 1 513 pasageri, dintr-un total de 2 224, în momentul în care nava efectua prima sa cursă.

AGENȚIILE DE PRESĂ – *pe scurt*

PREMIERUL CONSILIULUI DE STAT AL R. P. CHINEZĂ, Zhao Ziyang, și-a încheiat vizita de patru zile întreprinsă în Tunisia. La o conferință de presă organizată înainte de plecarea sa din Tunis, Zhao Ziyang a apreciat că în cadrul convorbirilor cu primul ministru tunisian, Rachid Sfar, a fost abordată o gamă largă de subiecte privind situația internațională și evoluția relațiilor bilaterale. Zhao Ziyang și-a exprimat convingerea că în urma vizitei se vor produce noi evoluții în toate domeniile în relațiile de prietenie și cooperare dintre China și Tunisia. Tunisia a constituit ultima etapă a turneului pe care premierul chinez l-a întreprins în această lună în mai multe țări.

ÎN COMUNICATUL DIRECȚIEI FEDERALE DE STATISTICĂ A R. S. CEHOSLOVACE, publicat la Praga, se subliniază că, în primul semestru al anului în curs, indicatorii planului unic de stat au fost, în ansamblu, îndepliniți. În comparație cu perioada similară a anului trecut, volumul producției industriale a crescut cu 3,2 la sută, fără să se fi atins încă creșterea prevăzută de plan — relatează agenția C.T.K. Venitul național a crescut cu 3,2 la sută. Planul de stat a fost, în ansamblu, îndeplinit și de complexul agroindustrial.

ACORD. Guvernul Braziliei și reprezentanții a 750 bănci creditoare au ajuns la un acord, în cursul negocierilor purtate la New York, privind reeșalonarea unei părți din datoria externă braziliană, informează agențiile France Presse și United Press International. Practic, acordul va permite reducerea dobînzilor pe care Brazilia le va plăti pentru o parte din totalul de 107,3 miliarde dolari al datoriei externe.

ÎN SUD-ESTUL ANGOLEI, rebeli antiguvernamentali au ucis 90 de persoane și au rănit alte 58 într-un recent atac criminal comis în orașul Chipindo, provincia Huila. În același timp, se precizează că „elemente criminale aflate în solda rasiștilor de la Pretoria" s-au dedat la jafuri și furturi din avutul cetățenilor.

ÎNTREVEDERE. În cursul întrevederii dintre președintele Republicii Democratice Socialiste Sri Lanka, Junius Jayawardene, și președintele Republicii Populare Bangladesh, Hussain Muhammad Ershad, aflat într-o vizită oficială la Colombo, s-a exprimat profunda îngrijorare în legătură cu continuarea cursei înarmărilor și a fost condamnat regimul de apartheid din R.S.A. Cei doi șefi de stat s-au pronunțat pentru intensificarea colaborării în cadrul Asociației Asiei de Sud pentru Cooperare Regională (S.A.A.R.C.).

INIȚIATIVĂ. În cadrul unei reuniuni desfășurate în capitala salvadoriană, reprezentanți ai țărilor Americii Centrale — Costa Rica, Guatemala, Honduras, Nicaragua și Salvador — au hotărît inițierea unei acțiuni colective de promovare a cooperării internaționale în sectorul agricol și industriei mici și mijlocii. Inițiativa, impulsionată de Comitetul de acțiune pentru sprijinirea dezvoltării economice și sociale a Americii Centrale (C.A.D.E.S.C.A.), demonstrează marea capacitate de dialog și concertare a statelor centroamericane — a declarat Renward Garcia, secretarul C.A.D.E.S.C.A.

MIȘCARE REVENDICATIVĂ ÎN PORTUGALIA. În fața minei de wolfram Barralla din Portugalia, închisă acum șase luni de autorități pe motiv că nu este rentabilă, muncitorii continuă să protesteze prin organizarea de pichete de grevă. Ei cer guvernului să li se asigure un loc de muncă. Sub presiunea corporațiilor transnaționale, guvernul portughez a dispus închiderea unui mare număr de mine de wolfram și cupru, motivînd hotărîrea prin reducerea cererii pe plan mondial la aceste metale. Ca urmare, aproximativ 4 000 de mineri au rămas fără un loc de muncă.

DECES. A încetat din viață, în vîrstă de 83 de ani, cunoscutul regizor american Vincente Minnelli. Autor a 36 de filme, între care „Un american la Paris", „Gigi" (premiul Oscar pentru regie) „Lust for Life", lui Minnelli i-au fost conferite nu mai puțin decît 16 premii academice. Pasionat și meticulos, pretențios pînă la exasperarea actorilor cu respectarea detaliilor de regie, el era deosebit de apreciat de lumea Hollywoodului. Modest, obișnuia să spună despre sine — evident cu umor — că este mai degrabă cunoscut ca fost soț al cîntăreței Judy Garland și ca tată al actriței Liza Minnelli.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : Cod 71 341. București Piața Scînteii nr. 1. Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" — Sectorul export-import presă P.O. Box 12—201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64—66. Tiparul : Combinatul poligrafic CASA SCÎNTEII 40 360